

Міністерство освіти і науки України
Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського
Факультет історії і міжнародних відносин
Кафедра історії України

УДК 94:930.1(477+477.44) «.../20»

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор
Вінницького державного
педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського
проф. Коломієць А. М.

ЗВІТ
ПРО НАУКОВО-ДОСЛІДНУ РОБОТУ
КАФЕДРИ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

Актуальні проблеми історії України і Східного Поділля
(заключний)
За 2021-2025 роки
(реєстраційний номер 0123U101668)

Науковий керівник НДР
доктор історичних наук, професор

І.М. Романюк

Вінниця 2025

СПИСОК ВИКОНАВЦІВ ТЕМИ

Науковий керівник: доктор історичних наук, професор Романюк І.М.

Виконавці:;

Романюк І.М., доктор історичних наук, професор;

Вітюк О.О., кандидат історичних наук, старший викладач

Криворучко О.І., кандидат історичних наук, доцент;

Кузьмінець Н.П., кандидат історичних наук, доцент;

Погуляєв О.І., кандидат історичних наук, старший викладач

Стадник О.О., кандидат історичних наук, доцент;

РЕФЕРАТ

Ключові слова: *Україна, Поділля, Вінниччина, історія, регіон, політика, культура, соціум, економіка, освіта, Українська революція, селянство, біографістика, діячі, суспільство, війна за незалежність, державотворення*

Об'єктом дослідження є події та процеси української історії, що відбувалися на теренах Поділля, з особливою увагою до Східного Поділля та Вінниччини як важливих регіонів історичного розвитку України.

У межах науково-дослідної роботи викладачами здійснювалося виявлення та осмислення регіональної специфіки перебігу ключових подій української історії від найдавніших часів до сучасності. Акцент робився на взаємодії загальноукраїнських історичних тенденцій із локальними особливостями Поділля, що зумовлювали своєрідність політичного, соціально-економічного та культурного розвитку краю.

Метою науково-дослідної роботи кафедри було комплексне дослідження регіональної специфіки історичних процесів на Поділлі в контексті загальноукраїнської історії, а також формування у студентів цілісного уявлення про роль і місце Подільського регіону у соціально-економічних, політичних і культурних трансформаціях українського суспільства. Особливу увагу приділено подіям Української історії, діяльності визначних історичних постатей, а також боротьбі за свободу і незалежність України.

Предмет дослідження – соціально-економічні, культурні, суспільно-політичні, військові та біографічні аспекти історичних подій, що відбувалися на території Поділля. Значне місце у дослідженні посідає біографістика, зокрема вивчення діяльності політичних, військових, культурних і громадських діячів, чия активність була пов'язана з Подільським краєм.

Методи дослідження: загальнонаукові та спеціально-історичні методи, зокрема аналіз і синтез, логічний, системно-структурний та проблемний підходи, методи типологізації й класифікації; історико-ситуаційний, просопографічний та біографічний методи; методи архівної та бібліографічної

евристики, що забезпечили комплексне та багатоаспектне осмислення історичних процесів і персоналій у регіональному вимірі.

Основні завдання полягали в:

- системному історико-аналітичному вивченні історичних подій;
- наданні документально-підтвердженої інформації, історичної аналітики про регіональну специфіку подій на території Поділля;
- підготовці навчально-методичних матеріалів, публікації статей в збірниках наукових праць;
- організації та проведенні конференцій, круглих столів, науково-практичних семінарів;
- впровадженні результатів дослідження у навчальний процес факультету історії та міжнародних відносин у вигляді навчально-методичних посібників, методичних розробок, навчальних програм;
- впровадженні результатів дослідження під час забезпечення обов'язкових дисциплін «Історія України», «Історія та культура України», «Дипломатична історія України», «Українська дипломатія в особах», «Теорія та методологія історії», «Аграрна історія України», «Соціокультурні процеси в 20-х роках ХХ століття», тощо, на факультеті історії і міжнародних відносин, на факультетах та інституті Вінницького державного педагогічного університету ім. Михайла Коцюбинського;
- використання сучасних нових знань про українську історію від давнини до сьогодення - революційні події 1917-1921 рр, Революції на граніті, Помаранчевої революції та Революції Гідності на Вінниччині під час проведення освітньо-виховних заходів в університеті;
- виробленні у студентів уміння використовувати результати досліджень у навчальних і культурно-виховних заходах під час практик;
- наданні консультацій органам державної та місцевої (обласної, міської) влади й управління, культурно-просвітницьким закладам, ЗМІ, громадським організаціям тощо.

- аналізу подій українського народу у війні за незалежність України у 2014-2025 рр.

У результаті виконання наукової теми кафедри історії України викладачами підготовлено:

- 11 монографій, 29 статей категорії А(11 Scopus, 18 Web of Science), 47 статей категорії В, 130 статей у нефахових виданнях. Загальний обсяг наукової продукції 67,0 друк. арк.

- організовано та проведено 12 всеукраїнських, 6 обласних, 9 регіональних, наукових конференцій;

- оновлено навчальні програми з дисциплін, які безпосередньо чи опосередковано стосуються історії України та історії краю.

Окрім того, викладачі-виконавці упродовж звітнього періоду: брали участь в міжнародних, всеукраїнських і регіональних наукових конференціях, круглих столах керували курсовими, дипломними і магістерськими роботами, кандидатськими і докторськими дисертаціями, консультували написання студентами та аспірантами й здобувачами статей категорії А і В до наукових збірників, розробляли та удосконалювали тексти лекцій із закріплених за ними навчальних дисциплін; консультували органи державної та місцевої (обласної, міської) влади й управління, культурно-просвітницькі заклади, ЗМІ, громадські організації; активно популяризували результати дослідження на регіональному телебаченні (4 ефіри), радіомовленні (5 ефірів), виступи в органах місцевої влади, освітніх закладах, публічних заходах (12 виступів); брали участь у пам'ятних заходах міста, області, країни, пов'язаних з визначальними датами в історії краю.

Наукова новизна. Окреслено особливості політичного, соціально-економічного, культурного й суспільного розвитку Подільського регіону на різних етапах історії України, а також узагальнено їх значення для формування загальнонаціональних історичних тенденцій. Особливу увагу приділено знаковим подіям ХХ – початку ХХІ століття, ролі регіону у військово-політичних процесах та внеску подільських діячів у розвиток українського

державотворення, культури й суспільного життя, війні українського народу за незалежність 2014-2025 рр.

Виконання науково-дослідної теми кафедри історії та культури України «Актуальні проблеми історії України і Східного Поділля» має сприяти:

- закріпленню та поглибленню знань студентів з історії України на основі конкретного фактографічного матеріалу Подільського регіону, що збагачує професійну підготовку майбутніх учителів історії;
- формуванню вміння інтегрального застосування знань з різних навчальних дисциплін під час організації та проведення досліджень з політичних, військових, соціальних і біографічних проблем історії України;
- поєднанню теоретичних знань з практичною діяльністю;
- поєднанню теоретичних знань із практичною науково-дослідною діяльністю, зокрема шляхом роботи з архівними джерелами, мемуаристикою та історіографією;
- вихованню студентів як свідомих громадян України, патріотів своєї держави та гармонійно розвинених особистостей із чітко сформованими історичними й громадянськими цінностями..

ЗМІСТ

Вступ	8
Анотований звіт теми.....	23
Висновки.....	75

ВСТУП

Колектив кафедри історії України забезпечує викладання 10 нормативних навчальних курсів та 9 вибіркових дисциплін. Зокрема забезпечується читання таких навчальних дисциплін, як: Археологія України, Давня і княжа доба історії України, Дипломатична історія України, Зовнішня політика України, Зовнішня політика незалежної України, Історіографія та джерелознавство історії України, Історія України, Історія України сучасного періоду, Історія української державності, Історія та культура України, Історія української дипломатії, Методика археологічних досліджень, Міжетнічні відносини в Україні: Історія і сучасність, Національна експертиза пам'яток та їх охоронні дослідження, Середньовічна історія України, Сучасна археологія України, Теорія та методологія історії, Українська дипломатія в особах, Українська історія радянського часу.

Весь комплекс навчальної та навчально-методичної роботи з студентами колектив кафедри проводить за вимогами Єдиної кредитно-трансферної системи, відповідно до навчальних планів й на основі типових навчальних і робочих програм, а також навчальних програм розроблених і схвалених кафедрою історії України, вченими радами факультету та університету.

Для ритмічного та систематичного проведення навчальної роботи з студентами кафедра історії України тісно співпрацює з усіма деканатами, дирекцією інституту, гуманітарними кафедрами та іншими підрозділами університету, що сприяє належному забезпеченню відповідно до вимог вищої школи та орієнтації її високі якісні показники. Зусиллями викладачів кафедри систематично оновлюється або заново розробляються навчальні, робочі програми і плани з урахуванням змін й доповнень у навчальних планах різних спеціальностей і форм навчання. У 2025 році кафедра успішно пройшла акредитацію за спеціальністю 032 Історія та археологія, де гарантом був завідувач кафедри, проф. Романюк І.М. Підтвердженням тому є сертифікат про акредитацію освітньої програми 032 Історія та археологія другого

(магістерського) рівня виданий Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти від 19.11.2025 р. терміном дії до 01.07.2031 р. за №18951.

Викладачі кафедри значну увагу приділяють методичному забезпеченню самостійної роботи студентів. Для цього з кожної навчальної дисципліни створені навчально-методичні комплекси, а для поточного контролю - контрольні завдання та модульні контрольні роботи. Крім того, систематично готуються, доповнюються та оновлюються тексти лекцій, плани практичних занять. Викладачі кафедри намагаються допомогти, щоб із кожної теми, з усіх дисциплін, які читаються, були підготовлені методичні рекомендації.

Особливу увагу кафедра приділяє виконанню здобувачами курсових і кваліфікаційних робіт. Для цього викладачі щорічно розробляють відповідну тематику, методичні поради і вимоги щодо їх належного виконання та оформлення, критерії оцінювання тощо.

Лише впродовж звітного періоду під керівництвом викладачів кафедри було підготовлено і захищено 64 кваліфікаційних роботи, з них 12 бакалаврських та 52 магістерських.

Науково-дослідна робота

У багатогранній діяльності кафедри чільне місце посідає науково-дослідна робота, що проводиться в органічній єдності з навчально-виховним процесом і одночасно виступає невід'ємною складовою і пріоритетною сферою розвитку кафедри, факультету історії і міжнародних відносин, колективу університету загалом. Вона проводиться в рамках виконання загальної колективної теми «Актуальні проблеми історії України і Східного Поділля», реєстраційний номер 0123U101668 (керівник професор І.М. Романюк). У рамках наукової школи кафедра активно розвиває творче співробітництво з багатьма науковими історичними школами наукових установ і вишів України, зокрема, Інститутом історії України НАН України, Волинським національним університетом імені Лесі Українки, Кам'янець-Подільським національним університетом імені Івана Огієнка, Черкаським Національним університетом імені Богдана Хмельницького, Маріупольським державним університетом,

Українським державним університетом ім.М.Драгоманова, а також ВНЗ Республіки Польща тощо. Така тенденція знаходить своє вираження в результатах науково-дослідної роботи. Науково-дослідною роботою на кафедрі історії України охоплені всі науково-педагогічні працівники, аспіранти і докторанти. За останні п'ять років викладачами кафедри загалом опубліковано 9 наукових і навчально-методичних праць:

Слід наголосити, що в наукових студіях кафедри важливе місце посідають історико-краєзнавчі дослідження. Ними займаються всі викладачі, аспіранти, докторанти і здобувачі кафедри. Сприяє цьому тісна співпраця з Державним архівом Вінницької області, центром дослідження історії Поділля Інституту історії України при Кам'янець-Подільському національному університеті ім. І. Огієнка, національною спілкою краєзнавців України, Науковим товариством ім.Т.Шевченка. Викладачі кафедри беруть участь у створенні таких багатотомних видань, як «Книга пам'яті», «Реабілітовані історії», Пам'ятки історії та культури Вінницької області тощо.

Кафедра історії України багато зусиль докладає задля якісних структурних змін і трансформацій як факультету, так і навчального закладу загалом. Колектив кафедри історії України сповнений сил і наснаги продовжувати свою багатогранну діяльність, спрямовану на підготовку національних кадрів вищої кваліфікації. Кафедра вносить істотний внесок у відновлення історичної пам'яті нашого народу та відродження національних духовно-культурних цінностей.

Наукова робота кафедри зосереджена на дослідженні теми «Актуальні проблеми історії України і Східного Поділля» (науковий керівник – проф. І. М. Романюк), реєстраційний номер 0123U101668. Колектив кафедри неодноразово виступав ініціатором і організатором багатьох наукових конференцій, різноманітних навчальних заходів та педагогічних новацій. Значна увага приділяється науковій роботі здобувачів, охороні історичних пам'яток, проведенню студентських конкурсів та олімпіад.

Справжнім засобом демонстрації наукових сил і здобутків історичної науки, можливості спілкування вчених, початкуючих дослідників, шкалою апробації нових наукових результатів істориків є проведені з ініціативи факультету університету на його базі міжнародних, всеукраїнських, регіональних, університетських наукових конференцій.

Виконавцями теми на різних етапах були викладачі кафедри історії України : 2 доктори історичних наук, професори, 4 кандидати історичних наук, доценти і 2 кандидати історичних наук, старші викладачі.

Працюючи за темою дослідження, викладачі вивчали регіональні особливості української історії на території сучасного Поділля, досі малодосліджені. Ключовими для студіювання було визнано соціально-економічні, культурно-освітні, політичні, військові та біографічні аспекти. Багато уваги приділяли викладачі кафедри подіям Української історії від давнини до сьогодення. З врахуванням того, що загальна подієва канва в цілому відома, головна увага приділялася історико-біографічному пошуку. Оскільки у радянський час дослідники вимушені були через державний тиск обходити окремі теми мовчанням. У державних архівах концентруються значні масиви документів, які ще чекають на своїх дослідників. Особливої значущості це набуває в регіональному розрізі, тому що існуючі загальноукраїнські біографічні довідники побудовані за галузевим принципом і не відображають крайової специфіки.

Актуальність такої роботи зумовлена також відзначенням історичних і пам'ятних дат української історії, необхідністю проведення меморіальних заходів, спрямованих на патріотичне виховання та формування історичної й колективної пам'яті громадян України та вінничан зокрема. Враховуючи реформу децентралізації, проблема знання та розуміння особливостей локальної історії актуалізує історико-регіональні дослідження.

У травні 2021 р. виповнилося 30 років функціонування кафедри історії України Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. У 2026 році кафедрі історії України виповниться вже 35 років.

Її створення відбулося на хвилі перебудови і демократизації суспільства, що супроводжувалося значним зростанням інтересу до минулого народу та його «білих плям». Причиною її створення послужило соціально-національне замовлення, зумовлене демократичними процесами, що відбувалися в країні починаючи з середини 80-х років XX ст. Разом з тим, з боку тодішнього керівництва навчального закладу та історичного факультету це був не тільки необхідний, ай доволі сміливий, перспективний і, можна без перебільшення сказати, доленосний крок у розвиток ВНЗ та його провідного підрозділу, спрямований на істотне поліпшення якості підготовки фахівців і активізації вивчення українського минулого.

Становлення кафедри ґрунтувалося на багатолітньому досвіді, початок якому поклало створення і діяльність у 1919 р. словесно-історичного відділення інституту.

Офіційно кафедра була організована наказом ректора № 130 від 14 травня 1991 р. на підставі рапорту декана історичного факультету доцента Дровозюка Степана Івановича і рішення вченої ради інституту. Виконуючим обов'язки завідувача кафедри історії України було призначено кандидата історичних наук, доцента Олексія Герасимовича Лойка. До підбору та формування її персонального складу ректор тодішнього вінницького державного педагогічного інституту імені М. Островського, професор Н.М. Шунда, декан історичного факультету доцент С.І. Дровозюк й знаний в Україні, завідувач кафедри історії СРСР і УРСР, професор І.Г. Шульга підійшли досить продумано і компетентно. Власне для цього не довелося запрошувати працівників з інших вишів чи наукових установ. Кафедрами науково-педагогічних працівників, особливо па історичному факультеті заклад тоді володів у достатній кількості.

Після відповідних співбесід і консультацій до професорсько-викладацького складу нового структурного підрозділу увійшло 10 чоловік – 5 кандидатів історичних наук – доценти О.Г. Лойко, І.І. Заєць, А.К. Лисий, кандидати історичних наук, старші викладачі М.Ф. Лихогляд, І.В. Мазило,

старші викладачі М.Г. Вороліс, Т.П. Пірус, асистенти О.І. Криворучко і М.П. Бевх, а також старший лаборант Т.Є. Куцина. Всі члени кафедри були професійними істориками, п'ять з яких свого часу закінчували історичний факультет рідного інституту, четверо отримали історичну освіту в інших вишах. Водночас, закінчували аспірантуру та захистивши кандидатські дисертації, викладачі представляли кілька наукових шкіл провідних ВНЗ і наукових установ України, зокрема Київського державного університету ім. Т.Г. Шевченка, Ужгородського державного університету, Київського державного педагогічного інституту ім. М. Горького, науково-дослідного інституту педагогіки АН України, інших установ.

Реально колектив нової кафедри склали різні за віком, досвідом і науковою кваліфікацією працівники. Найстаршим серед першого складу кафедри був І.І. Заєць, учасник Другої світової війни. До переходу на кафедру Іван Іванович працював директором Вінницького краєзнавчого музею, а з 1977 р. і до створення кафедри працював на кафедрі історії СРСР та УРСР. Важливим напрямком його науково-педагогічної діяльності став курс «Археологія України».

Другим за віком, не менш досвідченим і, водночас, чи не найбільшим на той час знавцем історії України, вважався О.Г. Лойко. Випускник історичного факультету Київського державного університету імені Т.Г. Шевченка Олексій Герасимович своїми знаннями, багатим досвідом, і глибокою мудрістю, життєвим оптимізмом і висотою національного духу продовжив плекати історико-краєзнавчу, методичну та громадянську складову майбутніх істориків. Треба віддати належне професору Олексію Герасимовичу Лойку, який своїм авторитетом не заважав молодим колегам у їх прагненні освоїти сучасні теоретичні засади і пошуку відповідей на більшість питань, які кваліфікувалися істориками тоді модним словосполученням «білі плями». При тому, що більшість з них свого часу були його студентами. У науковому плані він спеціалізувався на питаннях давньої історії України, історії українського козацтва.

На час формування кафедри доволі досвідченими та професійними викладачами вже себе зарекомендували доцент А.К. Лисий, кандидати історичних наук, старші викладачі М.Ф. Лихогляд, І.В. Мазило, старші викладачі М.Г. Вороліс і Т.П. Пірус. За їх плечима був досвід викладацької роботи у рідному виші і наукове становлення. Але не зупинилися на досягнутому, продовжуючи свої активні наукові студії. Асистентами кафедри історії України були О.І. Криворучко і М.П. Бевх.

З самого початку викладачів об'єднувала не тільки спільна робота на кафедрі, а й поставлена перед ними мета. Її пріоритетом виступило повернення історичної пам'яті, утвердження належного місця навчального предмету з історії України в підготовці та вихованні учительських кадрів. Історія України стала пріоритетною дисципліною в навчальній і науковій діяльності історичного факультету. У зв'язку з цим, потрібно було по суті, освоювати майже нову справу. Перед щойно сформованим колективом постало кілька важливих завдань. Передусім, необхідно було кожному досконало вивчити історію багатовікової боротьби наших далеких і близьких предків за українську державність. Водночас, усім без винятку слід було змінити кут зору на минуле України, осмислити історичний шлях українського народу і ціну, якою він долав труднощі на цьому шляху.

Для реалізації таких завдань кожному викладачеві і загалом колективу кафедри довелося опиратися на ґрунтовні знання, високий професіоналізм, докладати значних зусиль та витратити чимало часу, а головне – істотно переоцінити власні життєві принципи. До того ж, потрібно було розгортати роботу з очищення історії України від хибних уявлень, негативних стереотипів, комплексу меншовартості та другорядності тощо. Але слід відати належне: всі члени кафедри були сповнені бажання об'єктивно і неупереджено вивчати минуле українського народу.

Одним із найважливіших напрямів роботи кафедри історії України стала відмова від чужих міфологем, за якими десятки років формувались історичні знання майбутніх фахівців. Іншими словами, порівняно невеликий колектив

мав, що називається, «на марші» накопичувати найвищий інформаційно-аналітичний матеріал, розширювали обсяг наукових знань з минулого України і тим самим виявляли високий професіоналізм, особливо щодо розробки нових навчальних курсів. На часі були розробка нового навчально-методичного забезпечення до кожною предмету, спецкурсу та спецсемінару. В умовах відсутності підручників і навчальних посібників слід було йти по шляху їх підготовки власними зусиллями. Проблему наочних посібників, передусім історичних карт з різних періодів вітчизняного минулого, вирішували за допомогою виконання студентами курсових і дипломних робіт. Відтак, кафедра з самого початку перетворилася в науково-методичний центр, який посів політичне місце в системі підвищення кваліфікації вчителів історії, вивчення та популяризації передавання педагогічного досвіду на Вінниччині і в Україні.

Організація та змістовне наповнення навчального процесу зумовили велике напруження сил членів кафедри, як і всього колективу історичного факультету. Адже забезпечити виконання цих завдань можна було тільки злагодженою роботою. Керівництво кафедри ректор доручив доценту О.Г. Лойку. На цій посаді сповна проявилися кращі риси його вдачі, зокрема такі, як глибокий професіоналізм, важливість, уміння ладнати з колегами та студентами, тонкий, доброзичливий гумор, самокритичність, здатність до компромісів, мудрість тощо. Великою заслугою Олексія Герасимовича стало створення в колективі атмосфери доброзичливості, високо професійності, вимогливості та співтворчості кожного викладача до власного наукового та педагогічного зростання. Тому закономірно, що вже скоро кафедра історії України перетворилася в справжній осередок україноцентризму.

Крім того, членам кафедри, як і всьому колективу університету, в ході свого становлення довелося пройти через значні труднощі та суспільні переміни. Найважче було в першій половині 90-х років. Мабуть, це був найскладніший період у розвитку вищої освіти України, зумовлений різким скороченням виробництва молодोї незалежної держави, величезною інфляцією, нестачею у фінансуванні освіти і науки, що привели до мізерного рівня

заробітної плати, яку до того ж виплачували або бартером, або з великими перервами. Значна частина викладачів вимушена була вишукувати засоби до виживання своїх родин.

Тим часом, зростав обсяг навчальної та навчально-методичної роботи. Відтак, зростала потреба в збільшенні працівників кафедри. В 1992 р. її склад поповнився І.М. Романюком. З кафедри історії СРСР (історії слов'янських народів) перейшли кандидат історичних наук, старший викладач І.П.Мельничук і асистент В.М. Мазур. До кафедри історії слов'янських народів перейшов доцент І.І. Заєць.

Серед пріоритетних напрямків діяльності кафедри важливу роль відігравало підвищення науково-теоретичного і методичного рівня викладачів. У 1994 році в числі перших, хто зміцнив науковий потенціал наймолодшої на факультеті кафедри були І.М. Романюк, який захистив дисертацію у Київському університеті імені Т.Г. Шевченка і О.І. Криворучко, який у цьому ж році захистив дисертацію у Запорізькому державному університеті.

Отже, на цьому етапі кафедра була поповнена трьома викладачами з науковими ступенями і вченими званнями, що підвищило її якісний показник. Всі з них закінчували свого часу рідний історичний факультет. До того ж, вони як випускники аспірантури, представляли наукові школи Інституту історії України НАН України, Київського державного педагогічного інституту імені М.Горького. це, в свою чергу позитивно позначилося на всіх ділянках діяльності кафедри.

Оскільки у зв'язку зі зростанням контингенту студентів помітно збільшувалося і далі обсяг навчальної, навчально-методичної та виховної роботи. Штатний склад кафедри наповнили: випускники аспірантури власного вишу О.О. Стадник (2001), вслід за нею Ю.С. Степанчук (2003) і Н.П. Кузьмінець (2004).

Із перших років функціонування кафедри її колектив загалом і окремі викладачі зокрема велику увагу приділяли налагодженню та підтримці творчих зв'язків із науковими установами, провідними вишами авторитетними ученими

України. В рамках творчого співробітництва на умовах сумісництва професором кафедри став працювати відомий український історик, доктор історичних наук, професор, член-кор НАН України, завідувач відділу Інституту історії України НАН України В.М. Даниленко.

З відкриттям аспірантури з спеціальності 07.00.01 – історія України на кафедрі розпочали підготовку науково-педагогічних кадрів на власній базі та своїми силами. Вже більше 20 випускників аспірантури успішно захистили кандидатські дисертації. Лише за звітний період кандидатські дисертації успішно захистили випускники аспірантури кафедри історії України – Т.Ю.Школьнікова на тему: «Соціальні аспекти організації охорони здоров'я населення Вінниччини і Хмельниччини у повоєнні роки (середина 1940-х – середина 1950-х рр.), спеціальність 07.00.01. Історія України. Захист відбувся в лютому 2021 р. на спецраді Інституту історії України НАН України (наук.керівник, проф.І.М.Романюк) і О.С.Силка на тему: «Подолання безпритульності, сирітства і правопорушень неповнолітніх громадян в Україні (грудень 1942 – травень 1945 рр.», спеціальність 07.00.01 – історія України. Захист відбувся у середині 2021 р. на спецраді Київського університету ім.Б.Грінченка (наук.кер.проф.І.М.Романюк).

Науковий потенціал кафедри постійно зростає за рахунок підготовки до захисту докторських та кандидатських дисертацій та отримання вчених звань професора і доцента. На сьогодні загальний відсоток викладачів, які мають науковий ступінь складає 100 %.

Наукова робота кафедри історії України відображена у підготовці фахових науковців в діючій аспірантурі та докторантурі.

Винятково важливим компонентом у діяльності кафедри став план кваліфікаційного зростання викладачів. Абсолютна більшість членів кафедри стали кандидатами історичних наук, доцентами. У 2024 році лави кафедри поповнив кандидат історичних наук, старший викладач О.І.Погуляєв, а у вересні 2025 року кандидат історичних наук, старший викладач О.О.Вітюк.

На жаль, за цей час не обійшлося і без втрат. До іншого вишу перейшла старший викладач М.П. Бевх. На іншу кафедру перейшов доцент В.М. Мазур і старший викладач Т.П. Пірус. На пенсію вийшла старший лаборант Т.С. Куцина. У 2022 р. залишив кафедру кандидат історичних наук, старший викладач Муханов В.М, а у 2024 р. залишили кафедру доктор історичних наук, доцент Степанчук Ю.С. і кандидат історичних наук доцент Гусєв С.О.

У інший світ передчасно відійшов доцент М.Ф. Лихогляд та у 2009 році смерть професора О.Г. Лойка стали важкою втратою для колективу кафедри.

Отже, в силу об'єктивних обставин, за останній період кафедра втратила кілька викладачів свого першого складу. Однак кафедра історії України і в таких умовах не лише зберегла традиції і нагромаджувала досвід, а й відбулися доволі істотні якісні зміни на всіх напрямках багатогранної діяльності кафедри.

Кафедра перетворилася в своєрідний стартовий майданчик для становлення керівних кадрів вищої школи. Зокрема, до рівня проректора університету у свій час піднялися доценти О.І. Криворучко, С.О.Гусєв, Безуглий А.І. Доцент Ю.С. Степанчук обійняв посаду заступника директора Інституту історії, етнології і права з навчально-методичної роботи. Майже половина членів кафедри беруть участь у роботі редакційної колегії низки періодичних видань.

За роки функціонування кафедри змінювалися її завідувачі. У 2006 -2016 рр. колектив кафедри очолював професор Іван Миронович Романюк, з 2016 по 2021 рр. проф.Коляструк О.А., а з вересня 2021 р. знову І.М.Романюк.

Склалося так, що нині на кафедрі працює 7 науково-педагогічних працівники: 6 штатних, 1 на умовах зовнішнього сумісництва – доктор історичних наук, професор, член-кореспондент НАН України, почесний доктор ВДПУ Даниленко В.М.

Весь комплекс навчальної та навчально-методичної роботи зі студентами колектив кафедри проводить за вимогами Єдиної кредитно-трансферної системи, відповідно до навчальних планів й на основі типових навчальних і

робочих програм, а також навчальних програм розроблених і схвалених кафедрою, вченими радами факультету та університету.

Для ритмічного та систематичного проведення навчальної роботи з студентами кафедра тісно співпрацює з усіма дирекціями, деканатами, гуманітарними кафедрами та іншими підрозділами університету, що сприяє належному забезпеченню відповідно до вимог вищої школи та орієнтації її високі якісні показники. Зусиллями викладачів кафедри систематично оновлюється або заново розробляються навчальні, робочі програми і плани з рахуванням змін й доповнень у навчальних планах різних спеціальностей і форм навчання.

Викладачі кафедри значну увагу приділяють методичному забезпеченню самостійної роботи студентів. Для цього з кожної навчальної дисципліни створені навчально-методичні комплекси, а для поточного контролю – контрольні завдання та модульні контрольні роботи. Крім того, систематично готуються, доповнюються та оновлюються тексти лекцій, плани семінарських занять. Викладачі кафедри намагаються допомогти, щоб із кожної теми, з усіх дисциплін, які читаються, були підготовлені методичні рекомендації.

Особливу увагу кафедра приділяє виконанню студентами курсових і дипломних робіт. Для цього викладачі щорічно розробляють відповідну тематику, методичні поради і вимоги щодо їх належного виконання та оформлення, критерії оцінювання тощо.

Молоді дослідники і студенти кафедри ставали переможцями Міжнародних і Всеукраїнських конкурсів наукових робіт.

Так, аспірантка кафедри історії України Анна Маліновська зайняла перше місце у міжнародному конкурсі друкованих робіт студентів і молодих учених «Майбутнє збереження історичної спадщини та розвитку культурного туризму: «Україна-Європа», у межах виконання освітнього проекту Erasmus + Jean Monnet 101085 171 – EFPHCT -ERASMUS – JNO -2022-HEU-TCH-RSCH з конкурсною роботою «Парки - пам'ятки садово-паркового мистецтва

Вінниччини як об'єкт історико-культурного туризму» (Наук.керівник – проф.І.М.Романюк)

Студентка 3 курсу факультету історії і міжнародних відносин зайняла 2-ге місце на Всеукраїнському конкурсі творчих робіт «Національно-патріотичне становлення молоді» з нагоди відзначення дня Соборності України. Конкурс проводився Інститутом політико-правових та релігійних досліджень (м.Київ) (Наук.керівник, проф.Романюк І.М.).

Справжнім засобом демонстрації наукових сил і здобутків історичної науки, можливості спілкування вчених, початкуючих дослідників, шкалою апробації нових наукових результаті істориків є проведені з ініціативи інституту, університету на його базі міжнародних всеукраїнських, регіональних, університетських наукових конференцій.

Кафедра історії України багато зусиль докладає за для якісних структурних змін трансформацій як факультету так і навчального закладу загалом. Готуючись до свого 35-річчя колектив кафедри історії України сповнений сил і насаги продовжуватиме свою багатогранну діяльність, спрямовану на підготовку національних кадрів вищої кваліфікації. Кафедра вносить істотний внесок у відновлення історичної пам'яті нашого народу та відродження національних духовно-культурних цінностей.

АНОТОВАНИЙ ЗВІТ

про виконання науково-дослідної теми

Термін виконання теми: 2021–2025 рр.

Анотація. На основі новітніх досліджень в галузі історії України та методики викладання історії, архівних неопублікованих джерел, опублікованих збірників документів і матеріалів, преси висвітлюються з сучасних наукових позицій малодосліджені проблеми української історії та Східного Поділля.

Вивчення, узагальнення і впровадження у навчальний процес нових науково-дослідних і науково-методичних матеріалів з таких дисциплін кафедри історії України: Археологія України, Давня і княжа доба історії України, Дипломатична історія України, Зовнішня політика України, Зовнішня політика незалежної України, Історіографія та джерелознавство історії України, Історія України, Історія України сучасного періоду, Історія української державності, Історія та культура України, Історія української дипломатії, Методика археологічних досліджень, Міжетнічні відносини в Україні: Історія і сучасність, Національна експертиза пам'яток та їх охоронні дослідження, Середньовічна історія України, Сучасна археологія України, Теорія та методологія історії, Українська дипломатія в особах, Українська історія радянського часу.

Об'єктом дослідження є події української історії на теренах Східного Поділля від давнини до сучасності.

Мета та предмет роботи. Метою науково-дослідної роботи кафедри було виявлення регіональної специфіки перебігу історичних подій на Східному Поділлі, формування у студентів/зацікавлених осіб цілісного уявлення про цю специфіку, **предмет** дослідження – суспільно-політичний, соціально-економічний, культурний військовий та біографічний аспекти історичних подій на території Східного Поділля.

Методи дослідження: аналіз, синтез, логічний, системно-структурний та проблемний підходи, типологізації, класифікації, історико-ситуаційний, просопографічний, біографічний, архівної та бібліографічної евристики.

Основні **завдання** полягали в:

- системному історико-аналітичному вивченні історичних подій;
- наданні документально-підтвердженої інформації, історичної аналітики про регіональну специфіку подій на території Поділля;
- підготовці навчально-методичних матеріалів, публікації статей в збірниках наукових праць;
- організації та проведенні конференцій, круглих столів, науково-практичних семінарів;
- впровадження результатів дослідження у навчальний процес факультету історії і міжнародних відносин у вигляді навчально-методичних посібників, методичних розробок, навчальних програм;
- впровадженні результатів дослідження під час забезпечення обов'язкової дисципліни «Історія України» на 1-му курсі факультету історії і міжнародних відносин та «Історія та культура України» на 1-му курсі факультетів та інституту Вінницького державного педагогічного університету ім. Михайла Коцюбинського;
- використанні нових знань про історичні події на Вінниччині під час проведення освітньо-виховних заходів в університеті;
- виробленні у студентів уміння використовувати результати досліджень у навчальних і культурно-виховних заходах під час практик;
- наданні консультацій органам державної та місцевої (обласної, міської) влади й управління, культурно-просвітницьким закладам, ЗМІ, громадським організаціям тощо.

Основні наукові результати.

Відповідно до етапів реалізації науково-дослідної проблеми кафедри протягом звітного періоду підготовлено нові варіанти авторських програм з дисциплін: Археологія України, Давня і княжа доба історії України, Дипломатична історія України, Зовнішня політика України, Зовнішня політика незалежної України, Історіографія та джерелознавство історії України, Історія

України, Історія України сучасного періоду, Історія української державності, Історія та культура України, Історія української дипломатії, Методика археологічних досліджень, Міжетнічні відносини в Україні: Історія і сучасність, Національна експертиза пам'яток та їх охоронні дослідження, Середньовічна історія України, Сучасна археологія України, Теорія та методологія історії, Українська дипломатія в особах, Українська історія радянського часу.

Працюючи над темою, викладачі кафедри розробляли також низку проблем, дотичних до сфери їхніх основних наукових і навчально-методичних інтересів.

Наукова новизна. Окреслено регіональні особливості історичних подій на території Поділля. Узагальнено всеукраїнський вимір.

Практична цінність. Результати наукових досліджень використовуються при забезпеченні навчального процесу з курсів: Археологія України, Давня і княжа доба історії України, Дипломатична історія України, Зовнішня політика України, Зовнішня політика незалежної України, Історіографія та джерелознавство історії України, Історія України, Історія України сучасного періоду, Історія української державності, Історія та культура України, Історія української дипломатії, Методика археологічних досліджень, Міжетнічні відносини в Україні: Історія і сучасність, Національна експертиза пам'яток та їх охоронні дослідження, Середньовічна історія України, Сучасна археологія України, Теорія та методологія історії, Українська дипломатія в особах, Українська історія радянського часу.

На основі нових історичних джерел, досягнень вітчизняної та зарубіжної науки, впровадження передових наукових методик і засобів наукового пошуку оновлено науково-методичні комплекси з краєзнавчої проблематики в дисциплінах кафедри, які відповідають сучасному рівню розвитку історичної науки, методики викладання історії і можуть сприяти якісній підготовці вчительських кадрів.

Використовуючи поточні напрацювання, викладачі кафедри виступили з доповідями на Міжнародних, Всеукраїнських, регіональних конференціях і круглих столах, зокрема:

На VI Всеукраїнському науково-теоретичному семінарі з циклу «Повсякдення: візії та смисли» на тему «Хронологія радянського». ВДПУ, 15–16 квітня 2021;

XXXII Всеукраїнській науковій історико-краєзнавчій конференції «Вінниччина в роки Другої світової війни». Вінниця, ВДПУ, 11 червня 2021 р;

XXXIII Всеукраїнській науковій історико-краєзнавчій конференції «Вінниччина: минуле та сьогодення», до 30-ї річниці проголошення Акта незалежності України, до 100-річчя професора П. П. Музики. Вінниця, 24.09.2021;

Всеукраїнській інтернет-конференції «Михайло Грушевський — вчений, громадський та державний діяч України», присвяченій 155-річчю від дня народження та 30-й річниці відновлення незалежної Української держави. 20 листопада 2021. МДУ, м. Маріуполь;

Міжфакультетському науково-практичному семінарі «Козацьке слово не загине», присвячений Дню українського козацтва та 400-річчю Хотинської битви. ВДПУ, 12 жовтня 2021 р;

Міжрегіональній історико-краєзнавчій конференції «Боротьба українського народу за ідентичність та державність через призму століть». м. Бар, 3 грудня 2021 р;

Круглому столі «Історичні та правові аспекти українського державотворення через призму Конституції України». ВДПУ ім. М. Коцюбинського, 27 червня 2022;

Історико-краєзнавчій конференції, приуроченій 660-річчю м. Хмільника. м. Хмільник, 21 вересня 2022;

Всеукраїнській науковій-краєзнавчій конференції, присвяченій 80-річчю утворення УПА: «Україна — дорожка за життя: Відповідь нескореного народу». м. Вінниця, 14 вересня 2022;

XXXIV Вінницькій Всеукраїнській науковій історико-краєзнавчій конференції «Вінниччина: минуле та сьогодення». м. Вінниця, ВДПУ, 3 листопада 2022 р.

Регіональному науково-практичному семінарі «Голодомор 1932–1933 рр. на Поділлі (до 90-ї річниці трагічних подій)». м. Бар, БГПК ім. М. Грушевського, 27 лютого 2023.

Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції «Видатні події української історії». м. Вінниця, ВДПУ, 13 квітня 2023 р.

III Всеукраїнської науково-практичної конференції «Суспільні трансформації на Поділлі наприкінці XVIII — на поч. XX ст.», присвяченої 120-річчю від дня народження акад. НАН, проф. П. Т. Тронька. м. Кам'янець-Подільський, Кам.-Под. нац. ун-т ім. І. Огієнка, 18 травня 2023 р.

Круглому столі «Симон Петлюра — державний, політичний, військовий діяч, публіцист і журналіст». м. Вінниця, ВДПУ, 25 травня 2023.

XVII Подільській науковій історико-краєзнавчій конференції. м. Хмельницький, МАУП, 22 вересня 2023.

Сьомій Могилів-Подільській науковій історико-краєзнавчій конференції. м. Могилів-Подільський, 6–7 жовтня 2023 р.

XXXV Вінницькій Всеукраїнській науковій історико-краєзнавчій конференції. м. Вінниця, ВДПУ, 10 листопада 2023 р.

IV Всеукраїнській науково-практичній конференції «Суспільні трансформації на Поділлі наприкінці XVIII – на поч. XX ст.». м. Кам'янець-Подільський, 18 квітня 2024 р.

IV Всеукраїнській науково-практичній конференції «Суспільні трансформації на Поділлі наприкінці XVIII — на поч. XX ст.». м. Кам'янець-Подільський, 18 квітня 2024.

Всеукраїнській науковій конференції «Краєзнавчі та історико-біографічні студії в сучасній Україні». Умань, УДПУ ім. П. Тичини, 25 квітня 2024 р.

XXXVI Вінницькій Всеукраїнській науковій історико-краєзнавчій конференції «Вінниччина: минуле та сьогодення. Краєзнавчі дослідження». Вінниця, ВДПУ, 8 листопада 2024.

Круглому столі «Голодомор-геноцид 1932–1933 рр. в Україні». м. Черкаси, ЧНУ ім. Б. Хмельницького, листопад 2024.

Всеукраїнській науково-практичній конференції здобувачів вищої освіти та молодих вчених «Регіональні студії української історії». м. Вінниця, ВДПУ, кафедри історії України, 10 квітня 2025.

Міжнародному круглому столі «Українсько-балтійські відносини: минуле та сьогодення». м. Вінниця, ВДПУ, 16 травня 2025.

Всеукраїнському науково-практичному семінарі: «Формування української ідентичності в процесі збройного протистояння російській агресії». м. Бар, Він. обл., Барський гуман.-педаг. коледж ім. М. Грушевського, 28 лютого 2025.

I Всеукраїнській науково-краєзнавчій конференції: «Мурафа — колиска українського козацтва (до 420-річчя народження Івана Сірка)». с. Клекотина, Мурафської ТГ, 8 липня 2025.

Всеукраїнській науково-краєзнавчій конференції «Раннє українське козацтво на теренах Бершадщини», приурочена 565-річниці заснування м. Бершадь і 535-річниці першої писемної згадки про козаків Південної Брацлавщини. м. Бершадь, 6 вересня 2025.

Всеукраїнській науково-практичній конференції «Хмельниччина у часових пластах минувшини та викликах сьогодення». м. Хмельницький, ХГПА, 19 вересня 2025.

XXXVII Вінницькій всеукраїнській науковій історико-краєзнавчій конференції: «Вінниччина: минуле та сьогодення». м. Вінниця, ВДПУ, 7 листопада 2025.

Упродовж п'яти років викладачі кафедри консультували написання та аспірантами й здобувачами статей до наукових збірників, консультували органи державної та місцевої (обласної, міської) влади й управління, культурно-

просвітницькі заклади, ЗМІ, громадські організації; популяризували результати дослідження, виступаючи на регіональному телебаченні (6 ефірів), радіомовленні (3 ефіри), в органах місцевої влади, освітніх закладах, публічних закладах (21 виступ), брали участь у пам'ятних заходах міста, області, країни.

У межах співпраці з колегами з інших міст на факультеті історії і міжнародних відносин відбувалися презентації книг відомих вчених України і нашого університету, факультету.

Цінність результатів для навчально-наукової роботи.

Укладені навчальні програми, надруковані монографії і наукові статті, підготовлені навчально-методичні посібники знайдуть своє використання при читанні лекцій, проведенні практичних занять, написанні курсових і кваліфікаційних робіт. На базі наукових і методичних розробок викладачів виконуються наукові дослідження для участі у Всеукраїнському та регіональних конкурсах студентських наукових робіт.

Колектив кафедри продовжив роботу над актуальними питаннями української історії від давнини до сучасності на теренах Поділля.

Перелік розробленої документації та зразків.

Оновлено та підготовлено 70 навчальних програм з дисциплін, які безпосередньо чи опосередковано стосуються проблем української історії.

Перелік основних наукових публікацій, доповідей на конференціях, семінарах.

Монографічні видання:

1. Романюк І.М. *Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Вінницька область : колектив. монографія / авт. колектив: І. М. Романюк та ін. – Вінниця : Твори, 2021. 408 с. – 33.15 ум. др. арк (Гусєв С.О.)*

2. Романюк І.М. *Пам'ятки історії і культури Вінницької області. Ч. II : Оратівський – Ямпільський райони / ред. кол. : Ю. А. Зінько (гол. ред.), С. М. Василюк (заст. гол. ред.) [та ін.] ; Ч. II : Оратівський – Ямпільський райони /*

упоряд. Ю. А. Зінько, А. М. Подолінний ; автор. колектив: А. В. Войнаровський [та ін.]. – Житомир : ТОВ «Видавничий дім «Бук-Друк», 2021. – 472, 2, 2 36 с. : фото, іл. (Ум. друк. арк. 41,3+3,5). (Гусєв С.О, Криворучко О.І.)

3. Романюк І. Академік Данило Заболотний: "Любіть науку і правду" / НАН України. Інститут історії України. Харків: Факт, 2025. 328 с. Іл., ім. пок. (Даниленко В., Даниленко О.В.,)

4. Романюк І.М. Війна: держава, суспільство, особа. Збірник наукових статей / Гол. ред. В. Смолій; Відповід. ред.: О. Реєнт, О. Лисенко; Відповід. секретарі: О. Андрощук, Н. Залєток, Д. Ніколайчук. НАН України. Інститут історії України. Київ: Інститут історії України, 2023. 805 с. ISBN: 978-617-14-0173-0

5. Романюк І.М. Енциклопедія історії України: Додатковий том. – Кн. 1: А–Я / Редкол.: В. А. Смолій (голова редкол.), Г. В. Боряк (заст. голови), Я. В. Верменич, В. Ф. Верстюк, С. В. Віднянський, В. М. Даниленко, Л. О. Зашкільняк, С. В. Кульчицький (заст. голови), О. Є. Лисенко, О. П. Реєнт, О. С. Рубльов (відп. секр.), О. П. Толочко, О. А. Удод, Л. Д. Якубова, О. В. Ясь. НАН України. Інститут історії України. – К.: "Наукова думка", 2021. – 773 с. <http://resource.history.org.ua/project/0000029>

6. Романюк І.М. Ілля Гаврилович Шульга - визначний дослідник Голодомору на Поділлі [Текст] / [ред. кол.: Ю. А. Зінько (відп. ред.) та ін. ; упоряд. О. А. Коляструк] ; Вінниц. облдержадмін., Вінниц. обл. рада, Вінниц. держ. пед. ун-т ім. Михайла Коцюбинського, Іст. ф-т. - Вінниця : Нілан-ЛТД, 2021. - 123 с. : іл. - (Видавнича серія "Професори"). - Бібліогр.: с. 120-123. - 200 прим. - ISBN 978-966-924-948-7

7. Романюк І.М. Україна у глобальному світі : колективна монографія / За заг. ред. д. і. н. В. В. Карпова. — Рига: Izdevniecība "Baltija Publishing", 2020. — 258 с. ISBN 978-9934-588-97-6 (рецензент)

8. Романюк І.М. Central Eastern Europe under 1989–2022 socio-economic, political, and cultural-educational transformations : Scientific monograph. Riga, Latvia : "Baltija Publishing", 2022. 258 p.

9. Степанчук Ю.С. Ліквідація московським самодержавством державної автономії України-Гетьманщини в другій половині XVII – XVIII ст. -Вінниця: «ПП Балюк І.Б.», 2021. – 7 у.д.а. ISBN 978-617-530-180-7

10. Степанчук Ю.С. Огородник Я. Гетьманування Івана Скоропадського / Укладачі В. Рекрут, Ю. Степанчук. Інститут історії України НАН України; Вінницька філія Центру дослідження історії Поділля при Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка; Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського; Вінницька обласна організація Національної спілки краєзнавців України. Вінниця: ТОВ "Меркьюрі-Поділля", 2023. 212 с.

11. Степанчук Ю.С. Огородник Я. Луцька братська школа у світлі своїх статутів. Історична школа економістів. «Етика» Спінози. Григорій Сковорода та *Benediktus de Spinoza*. /Укладачі: В. Рекрут, Ю. Степанчук/ – Вінниця: ТОВ «Меркьюрі-Поділля», 2023. – 180 с.

Статті категорії А:

1. Романюк I.M. Degtyarev S.I., Romanyuk I.M., Gut J., Polyakova L.G. Neurasthenia and «Spirit of 1914»: A Causal Relationship (on the Materials of the Right-Bank Ukraine) / Sergey I. Degtyarev, Ivan M. Romanyuk, Jasmin Gut, Lyubov G. Polyakova // *Bylye Gody*. 2021. 16(2) P. 1000-1007. DOI: 10.13187/bg.2021.2.1000 (Scopus, Web of Science)

2. Романюк I.M. Земельне питання в історичній долі українського селянства. Погляд крізь віки: монографія. Тернопіль: ТНПУ ім.В.Гнатюка. Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (Scopus, WoS) Серія: Історія. Вип.43. Вінниця: ВДПУ, 2023, С.120-127. DOI: <https://doi.org/10.31652/2411-2143-2022-43-120-121> ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6427-9229> ResearchID: AAB-4381-2020

3. Романюк І., Зінько Ю. Комарніцький О.Б. Федорчук В.М. Іван Вікторович Івах: людина, вчений-методист, менеджер вищої освіти: монографія. Кам'янець-Подільський, ТОВ «Друкарня «Рута»», 2023. 548 с. :

рецензія / Іван Романюк, Юрій Зінько // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Історія : збірник наукових праць / ред. кол.: О. А. Мельничук (гол. ред.), Ю. Зінько (заступ. гол. ред.), А. Войнаровський (відповід. секретар) та ін.; Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського. – Вінниця : ВДПУ, 2023. – Вип. 46. – С. 114-115. – DOI: [https://doi.org/10.31652/2411-2143-2023-46-114-115.\(WoS\)](https://doi.org/10.31652/2411-2143-2023-46-114-115.(WoS))

4. Романюк, І. Мельничук, О., & (2024). Ліки від ностальгії за брежнєвською "стабільністю": Рец. на кн.: Українське суспільство в 1960—1980-х рр.: Історичні нариси. Колективна монографія. Відп. ред. Віктор Даниленко. Київ: Інститут історії України НАН України, 2022. 959 с. Український історичний журнал, (6), 342–349. вилучено із [https://nasu-periodicals.org.ua/index.php/uhj/article/view/6538\(WoS\)](https://nasu-periodicals.org.ua/index.php/uhj/article/view/6538(WoS))

5. Романюк І. Віктор Даниленко, Мельничук О., Олександр Даниленко, Олександр Добржанський. Степан Смаль-Стоцький. «Заслужений перед усієї Україною». – Київ: Парламентське видавництво, 2023, 336 с. / Олег Мельничук, Ковальов // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Історія. Вип. 48. зб. наукових праць / За заг. ред. О. А. Мельничука. – Вінниця: ВДПУ, 2024. – С. 144-146. DOI: [https://doi.org/10.31652/2411-2143-2024-48-144-146\(WoS\)](https://doi.org/10.31652/2411-2143-2024-48-144-146(WoS))

6. Romaniuk, I. Gerasymov, T. & (2024). Entry to World War I: historical time and everyday aspects (based on the materials of Zhytomyr). *Skhidnoievropeiskyi istorychnyi visnyk* [East European Historical Bulletin], 30, 71–78. doi: 10.24919/2519-058X.30.299898(Scopus, WoS)

7. Романюк І.М., Маліновська А.С. Парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва Вінниччини як об'єкти історико-культурного туризму *Parks-monuments of landscape art of Vinnytsia region as objects of historical and cultural tourism* June 2024. *Scientific Papers of the Vinnytsia Mykhailo Kotsyiubynskyi State Pedagogical University Series History* DOI:10.31652/2411-2143-2024-48-83-89(WoS)

8. Романюк І. Герасимов Т., Ілюзія проти реальності: український досвід Першої світової війни//Емінак №3(47), липень-вересень 2024 -С.130-146 DOI:10.33782/eminak2024.3(47).732
9. Романюк Іван, Вітюк Олександр Діяльність державних органів міграційної служби України у сфері співробітництва з громадами української діаспори (2001-2025) Наукові записки Наукові записки ВДПУ. Серія: Історія. Вип. 54. Зб. наук. праць/За заг. ред. О. А. Мельничука Вінниця: ВДПУ, 2025.-208 с. Вінниця: ВДПУ, 2025. С.188-195
10. Романюк І. М., Сонячна Л. Трембіцький А. М. Мусій Кондратенко (1912-2011): педагог, краєзнавець, історик, музеєзнавець: монографія. Хмельницький: ФОП Стрихар А. М., 2025. 200 с., іл.
11. Степанчук Ю. С. STEPANCHUK, Y. ., & MELNYCHUK, T. . . (2021). THE CONCEPT OF "UKRAINE" EVOLUTION IN EARLY MODERN TIMES IN MODERN UKRAINIAN HISTORIOGRAPHY COVERAGE. EAST EUROPEAN HISTORICAL BULLETIN, (18), 229–238. <https://doi.org/10.24919/2519-058X.18.226552>
12. Степанчук Ю. С. STEPANCHUK, Y. ., & FEDURKO, . О. . (2021). THE CONCEPT "RUIN": MODERN HISTORIOGRAPHICAL DISCOURSE. EAST EUROPEAN HISTORICAL BULLETIN, (20). <https://doi.org/10.24919/2519-058X.20.240044>
13. KUZMINETS, N.; STADNIK, O. The use of blended learning technology in the training for students of pedagogical specialties Revista online de Política e Gestão Educacional, Araraquara. v. 25, n. 3, p. 2258-2271 DOI:10.22633/rpge.v25i3.15958. Disponível em: <https://periodicos.fclar.unesp.br/rpge/article/view/15958>. Acesso em: 24 nov. 2022. <https://periodicos.fclar.unesp.br/rpge/article/view/15958/12013>
14. Кузьмінець, Н. П. Кравчук, О. М. ., & (2025). ВСТАНОВЛЕННЯ ВЛАДИ ДИРЕКТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ У ВІННИЦІ 19 ЛИСТОПАДА 1918 Р. Сторінки історії, (53). <https://doi.org/10.20535/2307-5244.53.2021.248471> (Original work published 22, Грудень 2021)

15. Кузьмінець Н.П. Кравчук О.М., Президент Чехословаччини Томаш Гариш Масарик і утворення Української господарської академії *Східноєвропейський історичний вісник* / [головний редактор В. Ільницький]. – Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика» 2022. Випуск 22. 266 с. С. 91-103. doi: 10.24919/2519-058X.22.253730
http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:NqxxgAAXd_8J:eehb.dspu.edu.ua/article/view/253730/251427&cd=1&hl=uk&ct=clnk&gl=ua
16. STEPANCHUK, Y. ., & KORNOVENKO, S. . (2022). THE FIGURE OF HETMAN PETRO SAHAIDACHNY IN UNDERSTANDING OF MODERN POLISH HISTORIOGRAPHY. *EAST EUROPEAN HISTORICAL BULLETIN*, (23), 204–213.
<https://doi.org/10.24919/2519-058X.23.258984>
17. Olena Oleksiyivna Stadnyk , Nataliia Petrivna Kuzminets , Galyna Andriivna Shpytalenko , Kostiantyn Ivanovych Bryl , Liudmyla Viktorivna Hutsalo . The issue of the genocide of the Ukrainian people in modern conditions (Historical aspect). *International Journal of Advanced and Applied Sciences*. 10(12). 2023, Pages 79-86. <https://doi.org/10.21833/ijaas.2023.12.010> SCOPUS
18. Степанчук Ю., Кузьмінець Н. та Хархаун Ю. (2024). Археологічні пам'ятки Поділля в науковій спадщині Сергія Гамченка (за матеріалами 1909–1913 рр.). *Емінак: Науковий щоквартальний журнал* , (1(45), 202-226.
[https://doi.org/10.33782/eminak2024.1\(45\).698](https://doi.org/10.33782/eminak2024.1(45).698)<https://www.eminak.net.ua/index.php/eminak/article/view/698> SCOPUS
19. Nataliia Kuzminets, Olena Chernyshevych, Vitalii Nestor, Olena Banchuk-Petrosova, Serhii Piddubnyi. Global Assistance to Ukraine amidst Russian Aggression: Political, Military, and Economic Dimensions. *Pakistan Journal of Life and Social Sciences (PJLSS)*” Vol. 22, Issue. 1 (2024). 6638-6653
20. Stadnyk , O., Lemko , Y., Dorosh , L., Zavada, Y., & Bogoyavlenska, Y. (2024). Interregional Cooperation Between Ukraine and the EU During Martial Law: Challenges and Dynamics Under the SDG'S. *Journal of Lifestyle and SDGs Review*, 4(1), e01668.
<https://doi.org/10.47172/2965-730X.SDGsReview.v4.n00.pe01668>

21. Olena Stadnyk, Nataliia Datsiuk, Mariana Studnytska, Oleksandr Bazhenov, *Historical aspects of the religious art formation*. Universidade Católica de Petrópolis (WOS) Rio de Janeiro, Brasil Synesis, v. 16, n.1, 2024, ISSN 1984-6754©<https://seer.ucp.br/seer/index.php/synesis/article/view/2841/3703>
22. Pohuliaiev O. *Formation of Ethnic Minority Organizations in the First Years of Ukrainian Independence*. International Journal of Religion(Scopus) 2024, 5(6), 417-426. <https://doi.org/10.61707/j79gxp71>
23. Pohuliaiev, O. *Rights and perspectives of Czechs in Ukraine during the Ukrainian war of independence (1917–1921)*. East european historical bulletin(Scopus) 2024, (32), 37–51. <https://doi.org/10.24919/2519-058X.32.311506>
24. Стадник О.О., Кузьмінець Н.П. *Позбавлення виборчих прав подільського селянства як елемент становлення радянського тоталітарного режиму* *Сторінки історії* WOS Випуск 57. 2023. С. 238-254DOI: <https://doi.org/10.20535/2307-5244.57.2023.294440>Опубліковано 24 грудня 2023 р
25. Kuzminets Natalliia, Zhorova Iryna, Shkoliar Liliia, Samarina Viktoriia, Melnychuk Oksana. *Competitiveness and Trends in Ukrainian Higher Education: Modern Threats and Challenges*. OIDA International Journal of Sustainable Development.(SCOPUS Q3)Канада № 24,2025, Pp. 87-96 <https://oidaijsd.com/wp-content/uploads/2025/08/18-11-07-08-IJSD-UR3-24-NK.pdf>
26. Стадник О.О., Кузьмінець Н.П. *Виклики часу: подільська міліція в умовах соціальних змін в першій половині 1920-х років*. *Сторінки історії* WOS (Q4) № 60. 2025. С. 197-212.Опубліковано: 2025-09-23DOI: <https://doi.org/10.20535/2307-5244.60.2025.338321><https://historypages.kpi.ua/article/view/338321/327876> (WOS Q4)
27. Olena Stadnyk, Volodymyr Kotsiuk, Liudmyla Hutsalo, Ihor Hryhorchak, Anastasiia Havrysh, *Ukrainian Revolution of Dignity 2013–2014: Origins, Progress, and Impact on Society*. Journal of Information Systems Engineering and Management. Scopus. Q4 <https://doi.org/10.52783/jisem.v10i12s.1868> Vol. 10 No. 12s (2025), Pages 599-607.

28. Pohuliaiev O, Karpika S, Shyshkin I, Hryhorchak I, Naida I. *History of the Formation of Ethnic Minority Organisations at the Beginning of Ukraine's Independence.* *Salud, Ciencia y Tecnología* 2025;4:1223.

<https://doi.org/10.56294/sctconf20251223>

29. Криворучко О.І. Сталінська «подвійна бухгалтерія» в національній політиці більшовиків в УСРР в 1920-х – на початку 1930-х рр. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Історія. Вип. 53. Збірник наукових праць / За заг. Ред. О. А. Мельничука. Вінниця: ВДПУ, 2025. С. 58-67. DOI: <https://doi.org/10.31652/2411-2143-2025-53-58-67>*

Статті категорії Б:

1. Романюк І.М. Падалка, С. С. *Аграрна історія України: у трьох частинах / С. С. Падалка, І. Г. Кириленко, В. А. Вергунов. Ч. I. Від найдавніших часів до початку XX століття. – Київ : Аграрна наука, 2019. – 332 с. Ч. II. Радянська доба 1917–1990 рр. – Київ : Аграрна наука, 2019. – 458 с. Ч. III. Період незалежності 1991–2018 рр. – Київ : Аграрна наука, 2019. – 327 с. Наукові записки. Серія: Історія / ВДПУ ім. Михайла Коцюбинського ; за заг. ред. проф. О. Мельничука; редкол.: І. Романюк [та ін.]. – Вінниця, 2021. – Вип. 35. – 141–142 с. DOI: <https://doi.org/10.31652/2411-2143-2021-35-141-142>.*

2. Романюк І.М. Традиційний одяг українців Поділля (друга половина XIX – початок XXI ст.): історія, класифікація, конструктивно-художні та регіонально-локальні особливості. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. (Категорія Б) Серія: Історія. Вип. 41. Збірник наукових праць / За заг. ред. О. А. Мельничука. – Вінниця: ВДПУ, 2022. – 144 с. С.135-138 DOI: 10.31652/2411-2143-2022-41*

3. Романюк І.М. Повсякденне життя повоєнного українського села (середина 1940-х – перша половина 1950-х рр.) *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. (Категорія Б) Серія: Історія. Вип. 42. Збірник наукових праць / За загальною редакцією О.А.Мельничука. Вінниця:ВДПУ, 2022, С.104-*

4. Романюк І.М. Перша світова війна і українське суспільство: історична ретроспектива і сучасні рефлексії. Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (Категорія Б) Серія :Історичні науки. Кам'янець – Подільський університет імені Івана Огієнка, 2023. Т.39. –С.159-175 DOI 9.32626/2309-2254.2023-39.159–175 ORCID <https://orcid.org/0000-0002-6427-9227> Researcher ID AAB-4381-2020

5. Романюк І.М. Пріоритети навчально-методичної роботи у вищих навчальних закладах України середини 1950-х – першої половині 1960-х рр. Актуальні питання у сучасній науці (Категорія Б) № 8(14). С. 1030-1037 DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-8\(14\)-1030-1037](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-8(14)-1030-1037)

6. Романюк І.М. Науково-дослідна робота викладачів і студентів середини 1950-х – першої половини 1960-х рр. в Україні. Вісник освіти та науки (Категорія Б) № 8(14). С. 967-975 DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-8\(14\)-967-975](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-8(14)-967-975)

7. Романюк І.М. Політика місцевих органів влади держави у сфері освіти на поділлі в період хрущовської «відлиги». Актуальні питання у сучасній науці (Категорія Б) № 9(15). С. 906-913 DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-9\(15\)-906-913](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-9(15)-906-913)

8. Романюк І.М., Мельничук О.А., Тучинський В.А. ЖИТЛОБУДІВНИЦТВО ТРИПІЛЬСЬКОЇ КУЛЬТУРИ НА СХІДНОМУ ПОДІЛЛІ У ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ СЕРЕДНЬОГО ПЕРІОДУ// Наук.збірник. Актуальні питання гуманітарних наук, 2024. Вип.79, Т.1, С.35-41 DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/79-1-5>

9. Романюк І.М., МЕЛЬНИЧУК О., ТУЧИНСЬКИЙ В. НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКА ТА ПУБЛІКАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ АРХЕОЛОГА І КРАЄЗНАВЦЯ ПАВЛА ХАВЛЮКА У 1970-х рр.// Історія науки і біографістика. Електронне наукове фахове видання - міжвідомчий тематичний збірник, 2024. №4, С.204-226

10. Романюк І.М. Спогади про життя, діяльність, співпрацю та спілкування з П. П. Панченком // Вісник аграрної історії. Науковий журнал. Вип. 47-48, Київ, 2024. С.45-46
11. Романюк І.М. Маліновська А.С., СТАН ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНОГО ФОНДУ УКРАЇНИ В 1920-Х НАПРИКІНЦІ 1960-Х РР. // Уманська старовина, вип.12, (2025) С.33-43
12. Романюк І.М. Європа як відображення світоглядних традицій сучасних уявлень (історико-географічний аспект) ТЕКА Komisii Polsko-Ukrainskich Związków Kulturowych (фахове Категорія Б) 2023, Вип.6(18), с.1-20 DOI: 10.31743/tkpuzk.16937
13. Романюк І.М. Мельничук О.А., Тучинський В.А. Землеробство та тваринництво трипільської культури в першій половині Середнього періоду та Східному Поділлі // Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І.Вернадського. Серія: Історичні науки. Том 35(74), №3, 202 С. DOI <https://doi.org/10.32782/2663-5984.2024/3.24>
14. Романюк І.М. Рец. Дослідження історії України першої половини ХХ ст. в сучасній польській історіографії: напрямки, концепції, дискусії. – Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. П. Могили, 2020. – 431 с. Наукові записки ВДПУ, Серія: Історія. Категорія Б Copernicus 2020, Вип. 32. DOI: <https://doi.org/10.31652/2411-2143-2020-33-118-120>
15. Романюк І.М. Гудзевич А.В. Досвід територіальної й етимологічної реконструкції малих річок (на прикладі Вінницької міської громади) Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Географічні науки» 2025. №22, с.110-122, 1 у.д.а. DOI: 10.32999/ksu2413-7391/2025-22-11
16. Кузьмінець Н.П., Стадник О.О. Проведення в справах про загальнокримінальні злочини як напрям судової діяльності Подільського губернського революційного трибуналу Актуальні питання у сучасній науці. (Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Державне управління», Серія «Техніка», Серія «Історія та археологія»): (Категорія

Б)2023. № 11 (17). С. 1173-1181. УДК 94:343.197(477.43/.44) '1919/1923'“
[https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-11\(17\)-1173-1181](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-11(17)-1173-1181)

17. Кузьмінець Н.П., Стадник О.О. *Справи про військові злочини в судовій практиці подільського губернського революційного трибуналу Вісник науки та освіти (Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія», Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»)* Категорія Б) 2023. № 10(16) 2023. С.1064-1075. [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-10\(16\)-1064-1074](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-10(16)-1064-1074)

18. Стадник О.О., Кузьмінець Н.П. *Становлення і розвиток Вінницького інструментального заводу як віддзеркалення реалій радянської промисловості (за матеріалами періодичних видань кінця 1940-х – початку 1980-х рр.) Наукові записки ВДПУ імені Михайла Коцюбинського. Серія: Історія. – Випуск 35. Збірник наукових праць/ За заг. ред. проф. О.А. Мельничука. – Вінниця: ТОВ «ТВОРИ», – 2021. – С. 69-78 DOI:https://doi.org/10.31652/2411-2143-2021-35-69-78*
<https://vspu.net/nzhist/index.php/nzhist/issue/view/69>

19. Кузьмінець Н.П., Стадник О.О. *Земельні комітети в Україні у 1917-1918 рр. : нове бачення (за матеріалами Подільської губернії)* Б
Український селянин. Випуск 26. 2021.DOI: 10.31651/2413-8142-2021-26-Stadnik-Kuzminets

20. Степанчук Ю.С., Губіна С.І. *Результати опитування студентів щодо забезпечення культури якості вищої освіти педагогіка і психологія Категорія Б Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: педагогіка і психологія. – 2021. – № 66. – С. 39-44.DOI 10.31652/2415-7872-2021-66-39-44*

21. Степанчук Ю.С., Губіна С.І. *Моніторинг якості організації дистанційного навчання в університеті педагогіка і психологія.Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми : збірник наукових праць. 2021. Вип. 60. С.307-315.https://doi.org/10.31652/2412-1142-2021-60-1-465*

22. Кузьмінець Н.П. Стадник О.О. Особливості повсякдення Вінницького інструментального заводу крізь призму періодичних видань кінця 1940-х – початку 1980-х Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. (Категорія Б Серія: Історія. Вип. 39. Збірник наукових праць / За заг. ред. О. А. Мельничука. Вінниця: ВДПУ, 2022. 140 с. С. 44-57. DOI: <https://doi.org/10.31652/2411-2143-2022-39-44-56>
23. Юрій Степанчук, Сергій Корновенко, Олександр Федьков Православна церква на Поділлі у 1920-30-ті роки: сучасна українська історіографія Старожитності Лукомор'я. (Категорія Б) 2022. № 5 (14). Вересень-Жовтень. DOI: <https://doi.org/10.33782/2708-4116.2022.5>
24. Стадник О., О Кузьмінець Н., П. Селянська реформа 1861 р. та її реалізація на Поділлі: сучасні наукові рефлексії Український селянин. (Категорія Б) 2023. Вип. 29. С. 106-115. doi:10.31651/2413-8142-2023-29-Stadnik-Kuzminets
25. Кузьмінець Н.П., Стадник О.О. Вплив історичної пам'яті українців на події сьогодення Проблеми гуманітарних наук: збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія Історія (Категорія Б) 2023. 14(56). С. 186-196 doi:<https://doi.org/10.24919/2312-2595.14/56.20>
26. Стадник О.О., Кузьмінець Н.П. Умови життя та комунально-побутового господарства вінничан у 1920-х роках. Наукові праці Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (фахове Категорія Б) Серія Історія , 47 , 109-118. <https://doi.org/10.31652/2411-2143-2024-47-109-118>
27. Стадник О. О., Побережець Г. С., Казимір В. Євроінтеграція України: шлях до асоціації з ЄС та перспективи членства Актуальні питання у сучасній науці. Серія «Історія та археологія» Категорія Б. 2024 № 7(25). С. 1112 – 1133. [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2024-7\(25\)-1112-1133](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2024-7(25)-1112-1133)

28. Погуляєв, О. Етапи формування основ регулювання АПК між Україною та ЄС: історико-правовий аспект. *Український селянин* (31). <https://doi.org/10.31651/2413-8142-2024-31-Pohuliaiev>
29. Погуляєв, О., & Прилико, Р. Особливості чеської освіти та релігії в Україні в період Української революції. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Історія* 2024, №49, с.23-29. <https://doi.org/10.31652/2411-2143-2024-49-23-29>
30. Кузьмінець Н., Стадник О. Коляструк О., Провадження в справах про загальнокримінальні злочини як напрям судової діяльності Подільського губернського революційного трибуналу *Актуальні питання у сучасній науці. (Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Державне управління», Серія «Техніка», Серія «Історія та археологія»): журнал. (фахове Категорія Б).* 2023. № 11 (17). С. 1173-1181. [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-11\(17\)-1173-1181](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-11(17)-1173-1181) (грудень 2023)
31. Стадник О.О., Кузьмінець Н.П. Релігійне життя подільського села у вимірах радянської повсякденності 20-х рр. ХХ ст. *Наукові записки ВДПУ, Серія: Історія. Категорія Б. Copernicus* 2020, Вип. 31. DOI: <https://doi.org/10.31652/2411-2143-2019-31-79-87>
32. Наталія Кузьмінець, Олена Стадник *Конструювання «нової радянської людини» в УРСР у 1920 – 1930 роках Актуальні питання в сучасній науці. Категорія Б № 5 (35) (2025). С. 1645. DOI: https://doi.org/10.52058/2786-6300-2025-5(35). Опубліковано: 2025-05-28*
33. О. Стадник, Н. Кузьмінець *Перша світова війна на Поділлі: селянський вимір Український селянин. Категорія Б № 35. С. 41 – 47. JOURNAL_ISSUE. DOI: 10.31651/2413-8142-2025-34-Stadnyk-Kuzminets*
34. Кузьмінець Н. П., Стадник О. О., Шинкарик Ю. В. Гуманітарна дипломатія та культурний фронт: стратегічна участь істориків у зміцненні міжнародного іміджу України в умовах повномасштабної війни *Вісник освіти і науки № 11 (41). 2025. Публікація в грудні*

35. Кузьмінець Наталія, Стадник Олена, Савич Анжела Формування історичної самосвідомості в умовах кризової ситуації у суспільстві. *Вісник освіти і науки* № 11 (41). Публікація в грудні
36. Вітюк Олександр. Розбудова державних органів міграційної служби України у 1994-1996 рр. *Сіверянський літопис* 2025. № 4. С. 30–38. (DOI: 10.58407/litopis.250404)
37. Вітюк Олександр. Проблеми реалізації міграційної політики на Хмельниччині в період 2004–2011 років (за документами Державного архіву Хмельницької області). *Архіви України*. № 3 (344). 2025. С. 114-124. (DOI: 10.47315/archives2025.344.114) <https://au.archives.gov.ua/index.php/au/issue/view/364/408>
38. Вітюк Олександр. Європейський вектор міжнародної діяльності державних органів міграційної служби України (2003-2004). *Європейські історичні студії* № 32. К., 2025. С. 59-67 (DOI: <https://doi.org/10.17721/2524-048X.2025.32.5>) https://drive.google.com/file/d/1qu6_sF89MMj8w5oMajaKTmld7NeAcNYU/view
39. Вітюк Олександр. Implementation of state policy in the field of migration by the migration service of the Khmelnytskyi region (1996-2006) *Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: історичні науки*. Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2025. Т. 47. С. 311-321. (DOI: 10.32626/2309-2254.2025-47.311-321) <https://sp-history.kpnu.edu.ua/uk/tom-47-2025/>
40. Вітюк Олександр. Державний комітет України у справах національностей та міграції (1996–2000): ключові виклики і напрями діяльності. *Сіверянський літопис* 2025. № 5. С. 68–76.
41. Погуляєв Олександр. Динаміка громадської активності національних меншин України в 1987-1994 роках. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Історичні науки*. Том 36 (75) №1. 2025. С. 115-121. <https://doi.org/10.32782/2663-5984.2025/1.17>

42. Погуляєв Олександр. Чеська етнічна меншина України в роки Визвольних змагань (1917–1921). *Вісник гуманітарних наук*, 2025(9). <https://doi.org/10.5281/zenodo.16595106>

43. Погуляєв Олександр. *Origins of the Establishment of the Politico-Legal Basis for Relations between Ukraine and the Republic of Lithuania (1989–1994). Ukrainian Political and Legal Discourse*. 2025 (14). <https://doi.org/10.5281/zenodo.17082904>

44. Погуляєв Олександр. *The Priority of U.S. Interests in the Establishment of Ukrainian Statehood (1990–1994). Society and Security*. 2025.(5(11)), 39–49. [https://doi.org/10.26642/sas-2025-5\(11\)-39-49](https://doi.org/10.26642/sas-2025-5(11)-39-49)

45. Криворучко Олександр. Декларація про державний суверенітет України»: історія, прийняття, аналіз, значення. *Вісник освіти та науки (Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія», Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»): 2025. №7(37), К.: Видавнича група «Наукові перспективи». 2053-2061. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-7\(37\)-2053-2061](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-7(37)-2053-2061)*

46. Криворучко Олександр. Внутрішня та зовнішня політика князя Ігоря за «Повістю минулих літ». *Вісник гуманітарних наук*. №9 (2025). DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.16519366>

47. Криворучко Олександр. Основні тенденції релігійного життя в Україні наприкінці 1980-х – на початку 1990-х рр. *Актуальні питання у сучасній науці*. № 8 (38) 2025. 894-907. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2025-8\(38\)-894-907](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2025-8(38)-894-907)

Статті у нефархових виданнях:

1. Романюк І.М. Полковник Іван Богун «благородний шляхтич і лицар козак» // *Поділля в роки Української національної революції середини VII ст. // Матеріали Всеукраїнської науково-краєзнавчої конференції, приуроченої 370-й річниці героїчної оборони Вінниці на чолі з полковником Іваном Богуном. Вінниця у березні 2021 р. Вінниця: П.П. Балюк І.Б., 2021. С. 110-118.*

2. Романюк І.М Проблема наукового забезпечення машинно-тракторних станцій механізаторами і спеціалістами в 1950-ті роки // Вісник факультету історії, права і публічного управління. Вип. 19. 3б. наук. прац. / Відп. Ред. Проф. Ю. А. Зінько – Вінниця: Тов «Друк», 2012. С. 14-17.
3. Романюк І.М Застосування методу усної історії при дослідженні повоєнного колгоспного селянства // Усна історія і практика досліджень на сучасному етапі: мат-ли VII Міжнародної наук.-практ. Конф. М. Вінниця / Упр. Культури і мистецтв Вінниці облдержадміністрації., Вінниця. ОУНБ ім. К.А. Тімірязєва. Вінниця, 2021. С. 11-13.
4. Романюк І.М Київщина в житті й діяльності першого метрополита УАПЦ Василя Липківського // Київщина: історія рідного краю: матеріали Всеукраїнської наук.-практ. Краєзнавчої конференції «Треті краєзнавчі читанки імені Лаврентія Похилевича» / упор: В.С. Перерва, О.Д. Рокицька. Біла церква: КНЗ КОР, Ко і ПОПК, 2021. С. 177-183»
5. Романюк І.М Як Микита Хрущов хотів переселити колгоспників у хмарочоси // Історичний колейдоскоп 2021. №1. С. 35-37.
6. Романюк І.М Роль і значення сільських бібліотек України в 1950-ті першій половині 1960-х рр: за матеріалами центрального державного архіву вищих органів управління України (УДНВО України) Бібліотека, наука ... Від управління ресурсами до управління знаннями. НАц. Бібліотека України ім. В. Вернадського. Асоц. Б-к. України. Ради дир. Наук. б-к та інформ. Центрів акад. наук. – членів МААН; відп. За випуск М.В. Ненцова. Київ, 2021. С. 214-217 (Антон.к О. Ю.)
7. Романюк І.М «Балада про друга» (фрагментиз рукоп. Повісті 1972 р.) З дом. Архіву Ю. У. Короленко, доньки І. Г. Шульги / підготовлено до друку проф. Романюком І.М. та ст. лаб. Літинським В.В. // ..., упор О.А. Коляструк, Вінниця: ... ІТД, 2021. С. 25–64.
8. Романюк І.М Ілля Гаврилович Шульга – визначний історії України // Вінниччина: минуле та сучасне. Краєзнавчі дослідження. Мат-ли XXXIII ... Всеукр. наук. істор.-краєзн. конф., 24 вересня 2021 р. / ред. кол.: Ю. А. Зінько

(відп. ред.), С. М. Василюк, В. О. Гребєньова ... та ін. – Вінниця: Нова-ЛТД, 2021. – С. 8–14 (О. А. Мельничук).

9. Романюк І.М Рецензія. Роки ідуть – пам'ять живе. Вінниччина у Другій світовій війні 1939–1945 рр.: бібл. покажч / Упр. Культури і мистецтв Вінниц. облдержархів; ... ОУНБ ім. К.А. Тімірязєва упоряд: Г. М. Авраменко, О. Ю. Антонович, О. М. Зелена; ред. С. В. Ловренюк; ... Вінниця, 2019. 456 // Вінниччина: минуле та сьогодення. Краєзнавчі дослідження. До 80-річчя початку німецько-радянської війни. Мат-ли XXXII Всеукр. Наук. істор.-краєзн. Конф., 11 червня 2021 р. / ред. Кол.: Ю. А. Зінько (відп. Ред.), С. М. Василюк, С. А. Лапшин, В. О. Гребєньова ... та ін. Вінниця: Нова-ЛТД, 2021. – С. 299–301.

10. Романюк І.М «Благородний шляхтич і лицар козак» // Духовного словаа стоголося Науково-краєзнавчий, художньо-публіцистичний альманах. Видання приурочене 20-річчю діяльності видавництва «Меркьюрі-Поділля» (м. Вінниця). – Вінниця: ТОВ «Меркьюрі-Поділля», 2022. – С. 77–83.

11. Романюк І.М Взаємовідносини ремонтно-технічних станцій (РТС) і ... 1950-х – на початку 1960-х рр. // Вісник історичного факультету: збірник наук. праць. Вип. 20 / відп. Ред. Ю. А. Зінько. – Вінниця: ТОВ «Друк», 2022. – С. 20–23.

12. Романюк І.М Середньовічне поділлєзнавство в контексті битви на Синій Воді// Хмільницький край на мапі України. Матеріали наукової історико-краєзнавчої конференції приуроченої 660-річчя м.Хмільника. 21 вересня 2022р. м.Хмільник Вінницької області/ Ред. кол: С.Д.Гальчак (голова) Ю.С.Степанчук (співголова) М.Н.Дорош (відповідальний секретар) та ін. Вінниця: ТОВ «Меркьюрі-Поділля», 2022. –С.109-114.

13. Романюк І.М Законодавча база розвитку середньої освіти України в 1990-2010 рр.// Актуальні дослідження правової та історичної науки (Вип.43): матеріали Міжнародної наукової інтернет-конференції. (м.Тернопіль), Україна – м. Пшеворськ, Польща, 21-22 вересня 2022р. [редкол: О.Яремко та ін.]; ГО «Наукова спільнота»; WSSC w Przeworsku. – Тернопіль: ФОП Шпак В.Б. с.96-98.

14. Романюк І.М *Аграрна політика Української Повстанської Армії в роки Другої Світової війни//Україна – дорожка за життя: відповідь нескореного народу/Матеріали Всеукраїнської науково – краєзнавчої конференції, приуроченої 80-річчю утворення УПА, 14 вересня 2022 р. м.Вінниця ТОВ «Меркьюрі-Поділля», 2022 – с.47-50.*

15. Романюк І.М *Третій радянський голодомор на Вінниччині: регіональний вимір// Вінниччина: минуле та сьогодення. Краєзнавчі дослідження до 90-х роковин Голодомору 1932-1933рр. Матеріали XXXIV Вінницької Всеукраїнської наукової історико-краєзнавчої конференції. 3 листопада 2022 р. м.Вінниця «ТВОРИ»; 2022. –С.94-101.*

16. Романюк І.М *Українські селяни у текстах радянської паспортної системи// Історичний калейдоскоп 2022. №2 С.30-33.*

17. Романюк І.М *Історіографія проблеми дослідження адміністративно-територіальних змін на Житомирщині з 1923 по 1991 рік на прикладі селища Ємільчине // Матеріали Третього Всеукраїнського науково-методичного семінару «Методика використання історичних джерел в процесі підготовки і ...наукових робіт здобувачами вищої освіти :Збірник наукових праць. Випуск 2. Житомир.2023. С.23-28.*

18. Романюк І.М *Пострадянська українська історіографія реорганізації машинно-такторних станцій у кінці 1950-х роках // Вісник історичного факультету: Вип. 21 / ред. Ю. А. Зінько. – Вінниця: ВДПУ, 2023. – С. 25–32.*

19. Романюк І.М *Роль ... Могилів-Подільського району у відновленні Донбасу в перші повоєнні роки (1944–1950-ті рр.) // Сьома Могилів-Подільська історико-краєзнавча конференція. Мат-ли II наук. конф., 6–7 жовтня 2023 р. – Могилів-Подільський – Вінниця: ТОВ «Меркьюрі-Поділля», 2023. – С. 158–166 (А. ...).*

20. Романюк І.М *Вінниччина в роки Голодомору-геноциду 1932–1933 рр. // Голодомор 1932–1933 рр. на Поділлі (до 90-ї річниці трагічних подій): матеріали регіонального науково-практичного семінару, 27 лютого 2023 р., м.*

Бар Вінницької обл. Бар: Редакційно-видавничий відділ Комунального закладу вищої освіти «Барський фаховий гуманітарно-педагогічний коледж ім. М. Грушевського». 2023. С. 117 – 124.

21. Романюк І.М Проблеми міжнародного визнання Голодомору 1932–1933 рр. в Україні геноцидом українського народу // Вінниччина: минуле та сучасне. Краєзнавчі дослідження. Матеріали XXXIV Вінницької обласної історико-краєзнавчої конференції, 10 листопада 2023 р. / ред. Кол.: Ю. А. Зінько (відп. Ред.), С. Ю..., В. О. Гребеньова (літ. Секр.) та ін. Вінниця: ПРАТ «Вінницька обласна друкарня», 2023. – С. 14–20. (В. М. ..., Ю. А. Зінько)

22. Романюк І.М Президент ВУАН Д. Заболотний: життя в умовах радянських репресій і зріючого голодомору (1921–1929 рр.) // Вінниччина... – С. 20–27. (...)

23. Романюк І.М Світ у 1914 та 2014 р.: ціннісні виміри та паралелі // Трансформація системи міжнародних відносин в умовах російсько-української війни (до дня спротиву окупації Автономної республіки Крим та м. Севастополя) (за матеріалами Міжнародної науково-практичної к-ції, Київ, 23 лютого 2023 р.). К. 2023, С. 304–305. (Т. Герасимов, Г. Коляда).

24. Романюк І.М Українське суспільство у Великій війні та російсько-українській (2014–2022 рр.): моделі поведінки // Війна: держава, суспільство, особа. Зб. наук. ст. Гол. ред. В. Смолій. Київ: Ін-т історії України НАН України, 2023. С. 730–748. (Г. Коляда, Т. Герасимов).

25. Романюк І.М Тести як одна з форм підвищення ефективності оцінювання навчального процесу учнівської молоді з історії // Сучасні підходи та перспективи професійного розвитку фахівців соціогуманітарних професій: Науковий вісник КЗВО «Вінницька академія безперервної освіти»: Зб. мат-в Всеукр. наук.-практ. к-ції з міжнар. участю (23–24 листопада 2023 р., м. Вінниця). За наук. ред. проф. Браніцької Т. Р. Вінниця: КЗВО-ВАБО, Вип. № 2 (28) 2023 — С. 46–50.

26. Романюк І.М Обдарованість і лідерство учнів: реалії життя // Лідерство і обдарованість: сучасний науковий дискурс і освітня практика:

матеріали Всеукр. наук.-практ. онлайн конф-ї, Київ, 14–19 лютого 2024 р. Київ: Ін-т обдарованої дитини НАПН України, 2024. С. 97–101.

27. Романюк І.М Голодомор-геноцид в Україні в 1932–1933 рр. і його вивчення // Збереження національної ідеї та національної самосвідомості українського народу в контексті історичних подій XX–XXI століть: зб. наук. пр. Хмельницький ін-ту МАУП. Хмельницький: Вид-во МАУП, 2023. Вип. 16. С. 52–62 (В. М. Даниленко, Ю. А. Зінько).

28. Романюк І.М Зовнішньо-торгівельна діяльність центрів сільськогосподарської кооперації України в 1924–1927 рр. // Сучасна освіта та наука в глобальному і національному вимірах: виклики, загрози та ефективні рішення. Тези доповідей учасників Міжнар. наук. практ. к-ції, 24 квітня 2024 р. Вінниця, Вінницький кооперативний інститут, 2024 — С. 88–90.

29. Романюк І.М Наддністрянський край Вінниччини в житті і творчості Олени Пчілки // Олена Пчілка: барви особистості та феномен національного духу: Мат-ли Всеукр-ї наук.-практ. к-ції присвяченої 175-річчю від дня народження Олени Пчілки. Звягель. 30 травня 2024 р. Вінниця: ТОВ «ТВОРИ»; 2024 р. С. 322–329.

30. Романюк І.М Стан заходів із збереження пам'яток природи республіканського значення в Україні в кінці 1960-х років // Вісник історичного ф-ту: зб. наук. пр. Вип. 22 / Гол. ред. Ю. А. Зінько. Вінниця: ВДПУ, 2024. С. 48–53.

31. Романюк І.М Джерелознавчі та історіографічні аспекти діяльності сільськогосподарської кооперації України в 1920-ті роки // Наукові праці Кам'янець-Подільського державного історичного музею-заповідника: зб. наук. пр. [ред. кол.: Т. М. Карпова (гол. ред.) та ін.]. Кам'янець-Подільський держ. історичний музей-заповідник, 2024. Т. 5. С. 152–156.

32. Романюк І.М Зростання соціальної напруги серед селянства Вінниччини в роки Першої світової війни // Вінниччина: минуле та сьогодення. Краєзнавчі дослідження. Мат-ли XXXVI Вінницької Всеукр-ї наукової іст.-краєзн. к-ції 8 листоп. 2024 р. / ред. кол.: О. А. Мельничук (відп. ред.), С. Ю.

Юрчак, Т. Д. Каменичук, О. П. Мурашова (відп. секр.) та ін. Вінниця, 2024. С. 60–63. (Т. Герасимов).

33. Романюк І.М Українсько-канадське співр-во у 2022–2025 рр. // Україна і світ: теоретичні та практичні аспекти діяльності у сфері міжнародних відносин: мат-ли Міжнар. наук.-практ. конф. м. Київ (17–18 квітня 2025). М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т культури і мистецтв; редкол. М. М. Поплавський (голова), Костиця І. О. (заст. голови) [та ін.], Київ: Вид. центр КНУКіМ, 2025. С. 169–174.

34. Романюк І.М Роль військових медиків та волонтерів у захисті суверенітету та територіальної цілісності України (2014–2015 рр.) // Формування української ідентичності в процесі збройного протистояння російській агресії: Мат-ли Всеукр. наук.-практичного семінару. 28 лютого 2025 р. м. Бар, Вінницької обл. Бар: Редакційно-видавничий відділ Комунального закладу вищої освіти «Барський гуманітарно-педагогічний коледж ім. Михайла Грушевського», 2025. С. 128–131.

35. Романюк І.М Сучасний стан Українсько-Литовського міжнародного співробітництва // Українсько-Балтійські відносини: минуле та сьогодення: зб. наук. праць Міжнародного круглого столу 16 травня 2025 р. / ред. кол. О. А. Мельничук, Ю. А. Зінько, В. А. Трохименко (відп. ред.), Г. О. Скороченний, О. О. Ліпач, О. П. Муратова (відп. секр.) та ін. Вінниця: ВДПУ, 2025. С. 151–155.

36. Романюк І.М Метод джигсо як приклад ефективного навчання історії під час проходження педагогічної практики // Україна в світовому історичному просторі: зб. мат-в Всеукр. наук.-практ. конф. м. Київ, 02 травня 2025 р. / за заг. ред. М. В. Трохименка. Київ: МДУ, 2025. С. 132–137.

37. Романюк І.М «Повітряний комісар» // Воєнні орбіти історії і міжнародних відносин: зб. наук. праць. Вип. 23 / Відп. ред. О. А. Мельничук. Вінниця, ВДПУ, с. 11–18. (В. М. Даниленко, О. В. Даниленко).

38. Романюк І.М Східне Поділля як місце народження козацьких полковників періоду Національної революції середини XVII ст.: версії та

дискусії // Всеукр. наук.-краєзн. конф. «Раннє українське козацтво на теренах Бершадщини», приуроченої 565-річниці заснування м. Бершадь і 535-й річниці від першої писемної згадки про козаків Південної Брацлащини / Матеріали конф. 6 березня 2025 р. м. Бершадь – Вінниця: ТОВ «Меркьюрі-Поділля», 2025. С. 140–149. (О. А. Мельничук).

39. Романюк І.М Соціальні трансформації жіночого руху сучасної Північної Кореї // Українські корєєзнавчі студії. Зб. наук. праць. Вип 1. Рівне: «Волинські береги», 2025. С. 266–275. (Остапенко К.).

40. Романюк І.М Розвиток ремесел у містах і містечках Східного Поділля в XVI – п.п. XVII ст. // Історико-культурна спадщина України: регіональні особливості та загальнонаціональний контекст: мат-ли Всеукр. наук.-практ. краєзн. конф., 16 травня 2025 р. м. Звягель, Житомир. області. – Житомир: ТОВ «Видавничий дім «Бук-Друк», 2025. – С. 157–162.

41. Романюк І.М Хмельниччина у вирі національних міграційних процесів на початку XX ст. // Хмельниччина у часових пластах минушини та у викликах сьогодення: мат-ли Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Хмельницький, 19 вересня 2025 р. / редкол.: Г. Шоробура (голова), О. Галус (заст. гол.), Б. Кришук (відп. секр.), В. Адамський, Ю. Блажевич, К. Бурдуваліс, С. Єсюнін, О. Завальнюк та ін.). Хмельницький: ФОП Стрихар А. М., 2025. С. 105–115. (О. О. Вітюк).

42. Романюк І.М «Нужда закон міняє»: зовнішньополітичні вектори політики кошового отамана Війська Запорозького Івана Сірка // Перша всеукраїнська наук.-практ. конф-я «Мурафа — колыска українського козацтва (до 420-річчя народження кошового отамана з Мурафи Івана Сірка)»: Матеріали конф-ї, 8 липня 2025 р. с. Клекотина Мурафської сільської територіальної громади. — м. Вінниця: ТОВ «Меркьюрі-Поділля», 2025. С. 53–62.

43. Погуляєв, О. (2024). Суперечливі умови розвитку етнічних меншин Правобережної України на початку XX століття. Вісник історичного факультету : збірник наукових праць. Випуск 22 / Відповід. ред. Ю.А. Зінько.

Вінниця.; ВДПУ, 2024. С. 11-19. URL:
https://drive.google.com/file/d/1CrGD6ILxL8o1SsO3dS-tVtLj_hT4jNCl/view?pli=1

44. Погуляєв О. Активність національних організацій етнічних меншин України наприкінці 80-х – на початку 90-х років XX ст. Вісник факультету історії і міжнародних відносин : збірник наукових праць. Випуск 23 / Відповід. ред. О.А. Мельничук. Вінниця.; ВДПУ, 2025. С. 31-38. URL:
<https://drive.google.com/file/d/1LQR3RXYt13FkYsl4Ny8FNYIWZ8Zk35rg/view>

45. Погуляєв, О. (2025). Зародження та оформлення політико-правової бази взаємин між Україною і Литвою. Українсько-Балтійські відносини: минуле та сьогодення: збірник наукових праць Міжнародного круглого столу 16 травня 2025 р. /ред. кол. О.А. Мельничук, Ю.А. Зінько, В.А. Тучинський (відп. ред.), І.О. Скоромний, О.О. Ліпач, О.П. Мурашова (відп. секр.) та ін. Вінниця: ВДПУ, 2025. С. 188–194. URL:
https://drive.google.com/file/d/1BlvUM6juCgP3CTTo0Peuf1AluMy_K22-/view

46. Вітюк О.О.Фонди ЦДАВО України про історію становлення Державної міграційної служби України (1991-2021) Вінниччина: минуле та сьогодення. Краєзнавчі дослідження. Матеріали XXXVI Вінницької всеукраїнської наукової історикокраєзнавчої конференції. 8 листопада 2024 р. / ред. кол. : О.А. Мельничук (відп. редактор), С.Ю. Юзвак, Т.Д. Каменецький, О.П. Мурашова (відп. секретар) та ін. – Вінниця, 2024. 332 с. С. 201-205.

47. Вітюк О.О.Організаційне забезпечення органами міграційної служби України діяльності Українсько-німецького фонду у 1992-1996 рр. (за документами центрального Державного архіву вищих органів влади та управління України)Збереження національної ідеї та національної самосвідомості українського народу в контексті історичних подій XX–XXI століть : зб. наук. пр. Хмельницького ін-ту МАУП. Хмельницький : Вид-во МАУП, 2024. Вип. 17. С. 9-19.

48. Вітюк О.О.Інституційне становлення та розвиток Державної міграційної служби України (1991-2014) в контексті забезпечення національної безпеки держави. Українське військо: сучасність та історична

ретроспектива: Збірник матеріалів V Міжнародної науково-практичної конференції 28 листопада 2024 р. Київ : Національний університет оборони України, 2024. – 386 с. С. 115-116.

49. Вітюк О.О. Розвиток співробітництва органів міграційної служби України із Республіканською комісією у справах депортованих народів Криму (1992-1999). День Соборності України: історико-політологічні дискусії : зб. наук. пр. / гол. ред. Л. Г. Білий. Хмельницький : Вид-во МАУП, 2025. Вип. 12. С. 20-32.

50. Вітюк О.О. Діяльність органів міграційної служби України у 1996-1998 рр. в напрямку реалізації Державної програми «Українська діаспора на період до 2000 року». Актуальні питання державотворення та захисту прав людини в Україні: зб. наук. пр./ гол. ред. Л. Г. Білий. Хмельницький : Вид-во МАУП, 2025. Вип. 14. С. 20-29.

51. Вітюк О.О. Реалізація превентивно-профілактичних заходів щодо запобігання та протидії нелегальній міграції – одне із основних завдань Державної міграційної служби України. Війна в Україні: зроблені висновки та незасвоєні уроки : збірник тез Міжнародної науково-практичної конференції (21 лютого 2025 року) / упоряд. У. О. Цмоць. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2025. С. 108-109.

52. Вітюк О.О. Виконання органами міграційної служби України «Програми боротьби з незаконною міграцією на 2001 - 2004 роки» у 2001-2002 рр. IX Міжнародна науково-практична конференція «Міжнародна та національна безпека: теоретичні і прикладні аспекти», 2025. Ч. I. С. 433-435.

53. Вітюк О.О. Завдання і повноваження Державного комітету України у справах національностей та релігій (2006–2007). Релігія, релігійна ідентичність та релігійні конфлікти у сучасному світі: зб. наук. праць / за ред. О. Л. Соколовського. Житомир: Видавничий центр ЖДУ імені Івана Франка, 2025. С. 52-55.

54. Вітюк О.О. Хмельниччина у вирі національних міграційних процесів на початку XXI ст. (у співавторстві із Романюком І. М.). Хмельниччина у

часових пластах минушини та у викликах сьогодення: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Хмельницький, 19 вересня 2025 р.) / [ред. кол.: І. Шоробура (голова), О. Галус (заст. гол.), Б. Кришук (відп. секр.), В. Адамський, Ю. Блажевич, К. Бурдуваліс, С. Єсюнін, О. Завальнюк та ін.]. Хмельницький: ФОП Стрихар А. М., 2025. 501 с. С. 105-115.

55. Вітюк О.О. Діяльність територіальних органів міграційної служби Сумської області у 2004 р. Щодо забезпечення культурно-освітніх потреб української діаспори. Глухівські читання – 2025. Актуальні питання суспільних та гуманітарних наук : збірник матеріалів XV міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (10- 12 листопада 2025 р.) / Глухівський НПУ ім. О. Довженка. Глухів, 2025. С. 352-356.

56. Криворучко О.І, Криворучко Ф. Роль релігії та церкви у внутрішній і зовнішній політиці Данила Галицького // Вісник інституту історії, етнології і права: збірник наукових праць. Вип. 18. – Вінниця, 2020. – С. 5-10

57. Криворучко О.І. Мережа культурно-просвітницьких закладів Поділля в 1920-х рр. // Вісник інституту історії, етнології і права: збірник наукових праць. Вип. 20. – Вінниця, 2022. – С.

58. Криворучко О.І. В.Д. Отамановський про феодалізацію суспільних взаємин на Поділлі за правління князів Коріатовичів // Хмельницький край на мапі України / Матеріали наукової історико-краєзнавчої конференції, приуроченої 660-річчю м. Хмельника. 21 вересня 2022 р., м. Хмельник Вінницької області. – Вінниця: Меркьюрі-Поділля, 2022. – С. 60-63.

59. Криворучко О.І. Національні меншини на Поділлі в період проведення політики «українізації» // Вінниччина: минуле та сьогодення. Краєзнавчі дослідження. Матеріали XXXIV Вінницької Всеукраїнської наукової історико-краєзнавчої конференції. 3 листопада 2022 р. – Вінниця, 2022. 224с. – С. 159-165.

60. Криворучко О.І. Забезпечення медичними послугами населення Поділля в першій половині 1920-х рр. // Вісник історичного факультету: збірник наукових праць. Вип. 21. – Вінниця, 2023. – С. 14-21.

61. Олександр Криворучко. Каріна Кропивницька Матеріали Держархіву Вінницької області як джерело дослідження Голодомору 1932-1933 років у Погребищенському районі // Голодомор 1932-1933 років на Поділлі (до 90-ї річниці трагічних подій). Матеріали регіонального науково-практичного семінару. 27 лютого 2023 р., м. Бар Вінницької області. Бар, 2023. – С. 60-63.
62. Криворучко О.І. Мережа культурно-просвітницьких закладів Могилівського округу у 1920-х рр. // Сьома Могилів-Подільська наукова історико-краєзнавча конференція / Матеріали конференції, 6-7 жовтня 2023 р., м. Могилів-Подільський. – Вінниця: ТОВ «Меркьюрі-Поділля», 2023 – С. 230-217.
63. Олександр Криворучко, Іван Романюк. Релігійне питання в Кривській унії 1385 // Маріупольський державний університет
64. Романюк І., Криворучко О.І. Культурно-освітня сфера сіл Вінниччини в другій половині 1940-х – 1950-х роках // Борисенківські читання
65. Криворучко О.І. Органи радянської влади про політичні настрої інтелігенції Поділля 1920-х рр. // Вінниччина: минуле та сьогодення. Краєзнавчі дослідження Матеріали XXXV Вінницької Всеукраїнської наукової історико-краєзнавчої конференції. 16 листопада 2023 р. – Вінниця, 2023. – С. 123-128.
66. Криворучко О. І. Між Переяславом та Андрусовим: пошук козацькою Україною альтернативи державного становлення // Вісник історичного факультету: збірник наукових праць. Вип. 22. – Вінниця, 2024. – С. 5-11.
67. Романюк І., Криворучко О. Культурно-освітні заклади Поділля в 1920-х рр. // Борисенківські читання
68. Криворучко О.І. В.Д. Отамановський про еволюцію землеволодіння та господарських відносин на Поділлі в другій половині XIV ст. Вінниччина: минуле та сьогодення. Краєзнавчі дослідження. Матеріали XXXVI Вінницької Всеукраїнської наукової історико-краєзнавчої конференції. 8 листопада 2024 р. Вінниця: ТВОРИ, 2025. С. 32-36.

69. Криворучко О. І. Феофан Прокопович і Стефан Яворський: порівняльний аналіз суспільно-політичної діяльності. Вісник факультету історії і міжнародних відносин: збірник наукових праць. Вип. 23. Вінниця, 2025. 5-10.

70. Криворучко О. І. Формування образу єврея доби Хмельниччини в козацьких літописах (матеріали з історії Поділля). Вінниччина: минуле та сьогодення. Краєзнавчі дослідження. Матеріали XXXVII Вінницької Всеукраїнської наукової історико-краєзнавчої конференції. 7 листопада 2025 р. Вінниця, 2025. С.

71. Кузьмінець Н.П., Стадник О.О. Політика влади щодо науки в умовах тоталітаризації сфери культурного життя УРСР (20-30—ті рр. XX ст.). Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Професорські читання». 2020.

72. Кузьмінець Н.П., Стадник О.О. Роль Подільських «Просвіт» у формуванні національної само ідентичності українського народу в добу Директорії. Virtus:Scientific Journal. Editor- in-Chief M.A. Zhurba. January. №40. 2020. С. 203-208.

73. Кузьмінець Н.П., Стадник О.О. Професійна та громадсько-просвітницька діяльність М.І. Пирогова у вінницький період. Labyrinths of Reality: Collection of scientific works/ edited by M.A. Zhurba. Montreal: CPM «ASF», 2020. Issue 2(7). 228 p. С. 149-154.

74. Кузьмінець Н.П., Стадник О.О. Організація охорони здоров'я доби Гетьманату Павла Скоропадського. Вісник факультету історії, права і публічного управління. Випуск 18. Вінниця, 2020. С. 14-19.

75. Кузьмінець Н.П., Стадник О.О. Генії з Вінниччини. Зельман Ваксман. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Пріоритетні напрями наукових досліджень: філософський, політологічний та культурологічний аспекти». м. Київ: Таврійський національний університет імені В.І. Вернадського, 2020. С. 90-95.

76. Кузьмінець Н.П., Стадник О.О. Подільський період в житті та діяльності В. Отамановського. Людське співтовариство: актуальні питання наукових досліджень: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Дніпро, 14-15 лютого 2020 року). Дніпро: НО «Відкрите суспільство», 2020. С. 14-20.

77. Кузьмінець Н.П., Стадник О.О. Диджиталізація історичної науки та освіти: навч. посіб./ Т. Кароєва, Н. Кузьмінець. Вінницький державний педагогічний університет ім. М. Коцюбинського. Вінниця: ТОВ «Фірма «Планер», 2020. 88 с. (5,5 д.а.).

78. Кузьмінець Н.П., Стадник О.О. Реалізація національної політики радянської влади щодо єврейського населення Подільської губернії у першій половині 1920-х років. ІУ Таврійські історичні наукові читання. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 3-4 квітня 2020 р. м. Київ. С. 12-20.

79. Кузьмінець Н.П., Стадник О.О. Розвиток радянсько-чехословацьких відносин наприкінці 1930-х рр. у історіографії II половини XX століття. Перший президент Чехословацької республіки Т.Г. Масарик: вчений, політик, особистість: до 170-річчя від дня народження: матеріали всеукраїнської наукової конференції. Львів: ФОП Сорока Т.Б., 2020. С. 64-71. (у співавт.).

80. Кузьмінець Н.П., Стадник О.О. Іван Марчук: легендарна постать сучасного українського мистецтва // Сучасна Українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів». Матеріали V Всеукраїнської науково-практичної конференції, 3 квітня 2020 р. м. Одеса: ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського», Центр соціально-політичних досліджень «Politicus», 2020. С. 83-88.

81. Кузьмінець Н.П., Стадник О.О. Українська жінка в умовах окупації (за спогадами подолянок). The ^{1st} International scientific and practical conference "Modern science: problems and innovations" (April 5-7, 2020) SSPG Publish, Stockholm, Sweden. 2020. – 749 p. С. 535-544. ISBN 978-91-87224-07-2.

82. Кузьмінець Н.П., Стадник О.О. «Східні робітниці» з Вінниччини (за спогадами подолянок). The 8th International scientific and practical conference “Perspectives of world science and education” (April 22-24, 2020) CPN Publishing Group, Osaka, Japan. 2020. 980p. С. 872-881.

83. Кузьмінець Н.П., Стадник О.О. Ігнацій Ян Падеревський: політик і музикант. Матеріали XXXI Вінницької Всеукраїнської наукової історико-краєзнавчої конференції «Вінниччина: минуле та сьогодення», присвячена 30-річчю з дня проголошення Декларації про державний суверенітет. Вінниця: «Твори». 2020. С. 253-260. 250 с.

84. Кузьмінець Н.П., Стадник О.О. Синтез української та італійських традицій в архітектурі Києва XVIII – XIX століття (на прикладі творчості Ф. Растреллі та родини Беретті). International scientific and practical conference «Cultural studies and art criticism: things in common and development prospects» : conference proceeding , November 27-28. Venese: Izdevnieciba «Baltija Publishing», 2020. 264 p. P. 109-114.

85. Кузьмінець Н.П., Стадник О.О. Українські громадські організації Аргентини та їх внесок у збереження самоідентичності української діаспори . The 2nd International scientific and practical conference —Achievements and prospects of modern scientific research (January 11-13, 2021) Editorial EDULCP, Buenos Aires, Argentina. 2021. 618p. С. 421-428.

86. Кузьмінець Н.П., Стадник О.О. Українські церкви Сполучених Штатів Америки як чинник збереження національної ідентичності. The 6th International scientific and practical conference “Fundamental and applied research in the modern world” (January 20-22, 2021) BoScience Publisher, Boston, USA. 2021. 992p. С. 802-808.

87. Кузьмінець Н.П., Стадник О.О. Культурно-освітні взаємозв'язки українців Канади з історичною батьківщиною. The 5th International scientific and practical conference “World science: problems, prospects and innovations” (January 27-29, 2021) Perfect Publishing, Toronto, Canada. 2021. 1300 p. С. 1055-1066.

88. Кузьмінець Н.П., Стадник О.О. Людський вимір Чорнобильської трагедії (до 35-річчя аварії на ЧАЕС). Вісник факультету історії, права і публічного управління. Вип. 19. Збірник наукових праць / Відповід. ред. проф. Ю.А. Зінько. Вінниця: ТОВ «Друк», 2021. С. 22-27.

89. Кузьмінець Н.П., Стадник О.О. Геополітичні перспективи південного напрямку політики Б. Хмельницького. Поділля в роки Національно-визвольної війни українського народу. Матеріали Всеукраїнської науково-краєзнавчої конференції, приуроченої 370-річниці героїчної оборони Вінниці на чолі з полковником Іваном Богуном. Вінниця: ПП Балюк І.Б., 2021. С. 131-139.

90. Кузьмінець Н.П., Стадник О.О. «Радянський стиль» моди та його втілення у повсякденній практиці жіноцтва в роки хрущовської «відлиги». Час і простір радянського повсякдення: між реальністю, сприйняттям і пам'яттю : кол. монографія / за заг. ред. О.А. Коляструк / ВДПУ ім. М. Коцюбинського ; істор. ф-т. Вінниця : Нілан-ЛТД, 2021. 220 с. С. 79-91.

91. Кузьмінець Н.П., Стадник О.О. Чорнобильська аварія та її вплив на глобальні зміни екосистеми: історичний вимір. The 3rd International scientific and practical conference —Results of modern scientific research and development (May 29-31, 2021) Barca Academy Publishing, Madrid, Spain. 2021. 675p. С. 444-451.

92. Кузьмінець Н.П., Стадник О.О. Політичний розвиток України в умовах незалежності: навч. посібник для магістрів та аспірантів вищих навчальних закладів/ Н. П. Кузьмінець, О.О. Стадник; Вінницьк. держ. пед. ун-т ім. М. Коцюбинського. Вінниця, ТОВ «Фірма «Планер», 2021. 202 с. 8,5 д.а

93. Кузьмінець Н.П., Стадник О.О. Український вимір Другої світової війни: участь українців у французькому Русі Опору. Вінниччина в роки Другої світової війни. До 80-річчя початку німецько-радянської війни. Матеріали XXXII Вінницької Всеукраїнської наукової історико-краєзнавчої конференції з міжнародною участю. 11 червня 2021 р. / ред. кол. : Ю. А. Зінько (відп. редактор), С. М. Василюк, С. А. Лапшин, В. О. Гребеньова (відп. секр.) та ін. Вінниця, 2021. 236 с. С. 45-49.

94. Кузьмінець Н.П., Стадник О.О. *Вінниця: віддзеркалення подій Євромайдану. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, приуроченої 30-річчю незалежності України. Вінниця, 21 серпня 2021 р. Вінниця: ТОВ «Меркьюрі-Поділля, 2021. 196 с. С.149-157.*

95. Кузьмінець Н.П., Стадник О.О. *Сільські «Просвіти» як чинник національного відродження подільського селянства в добу Центральної Ради. Вінниччина: минуле та сьогодення. Краєзнавчі дослідження. Матеріали XXXIII Вінницької Всеукраїнської наукової історико-краєзнавчої конференції. 24 вересня 2021 р. / ред. кол. : Ю. А. Зінько (відп. редактор), С. М. Василюк, В. О. Гребеньова (відп. секр.) та ін. Вінниця, 2021. 304 с. С. 101-109.*

96. Кузьмінець Н.П., Стадник О.О. *Участь Подільської групи у Другому зимовому поході. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Рейд у вічність», приуроченої 100-річчю Другого зимового походу Армії УНР. 19 листопада 2021. Вінниця: ПП Балюк І.Б. 128 С. 65-71.*

97. Кузьмінець Н.П., Стадник О.О. *Львівський собор 1946 року як світоглядний конфлікт між репресивною державою і національною церквою. The 6th International scientific and practical conference “Modern scientific research: achievements, innovations and development prospects” (November 21-23, 2021) MDPC Publishing, Berlin, Germany. 2021. 937 p. С. 617-624.*

98. Кузьмінець Н.П., Стадник О.О. *Біля витоків формування національної культури: становлення українського професійного театру (до 140-річчя заснування Театру корифеїв). International scientific innovations in human life. Proceedings of the 7th International scientific and practical conference. Cognum Publishing House. Manchester, United Kingdom. 2022. Pp. 612-619.*

99. Кузьмінець Н.П., Стадник О.О. *Практичні заходи з українізації шкіл у добу Гетьманату П. Скоропадського (на прикладі Подільської губернії). The 6th International scientific and practical conference “Innovations and prospects of world science” (February 2-4, 2022) Perfect Publishing, Vancouver, Canada. 2022. 1072 p. С. 676-684.*

100. Кузьмінець Н.П., Стадник О.О. Сучасний український театр: історичний дискурс. Вісник історичного факультету: збірник наукових праць. Випуск 20 / Відповід. ред. Ю.А. Зінько. Вінниця: ТОВ «Друк», 2022. 124 с. С. 24-30.

101. Кузьмінець Н.П., Стадник О.О. Формування збройних сил України: історичний дискурс. Карпатська Січ. III Міжнародна науково-практична конференція «Modern Research in world science», Львів, Україна. С. 1296-1304.

102. Кузьмінець Н.П., Стадник О.О. Соціокультурний розвиток чеської національної меншини в Україні у 1920-х роках. Multidisciplinary academic notes. Theory, methodology and practice. Proceedings of the XXVII International Scientific and Practical Conference. Prague, Czech Republic. 2022. Pp. 122-127

103. Кузьмінець Н.П., Стадник О.О. Озброєння українського війська XIV століття в контексті його інтеграції в європейське мілітарне середовище (на прикладі битви на р. Сині Води). Хмельницький край на мапі України / Матеріали наукової історико-краєзнавчої конференції, приуроченої 660-річчю м. Хмельника. 21 вересня 2022 р. м. Хмельник Вінницької області. Вінниця: Меркьюрі – Поділля, 2022. 184 с. С. 100-107.

104. Кузьмінець Н.П., Стадник О.О. Ідейно-пропагандистська та виховна діяльність ОУН як засіб формування світоглядних національних орієнтирів серед молоді. Україна – дорожка за життя: відповідь нескореного народу / Матеріали Всеукраїнської науково-краєзнавчої конференції, приуроченої 80-річчю утворення Української Повстанської Армії. 14 вересня. 2022. Вінниця: ТОВ «Меркьюрі – Поділля». 2022. 108 с. С. 50-54.

105. Кузьмінець Н.П., Стадник О.О. Студентство України крізь призму культурної політики більшовиків у 20-х роках XX століття. Proceedings of the II International Scientific and Practical Conference «General regularities and models of science development», January 09 – 10, 2023, Zagreb, Croatia by the «InterSci». 143 p. Pp. 6-10.

106. Кузьмінець Н.П., Стадник О.О. Мовна політика Центральної Ради: законодавча база та практична реалізація. Наука, освіта, технології і

суспільство: світові тенденції та регіональний аспект: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції (Рівне, 11 січня 2023 р.): у 3 ч. Рівне: ЦФЕНД, 2023. Ч. 3. С. 51-53.

107. Кузьмінець Н.П., Стадник О.О. *Мовно-культурна політика у парадигмі побудови комуністичного суспільства в УРСР в другій половині 1950-х – першій половині 1960-х рр. Proceedings of the III International Scientific and Practical Conference : Theoretical and practical aspects of science. Prague, Czech Republic, 16–17 January. Pp. 8-12.*

108. Кузьмінець Н.П., Стадник О.О. *Католицька церква у 1920-х роках в системі радянської антирелігійної пропаганди (на матеріалах Поділля). Proceedings of the III International Scientific and Practical Conference. Warsaw, Poland. 2023. Pp. 143-148.*

109. Кузьмінець Н.П., Стадник О.О. *Переваги та проблеми дистанційного навчання у забезпеченні якості вищої освіти в Україні на прикладі Вінницького державного педагогічного університету ім. М. М. Коцюбинського (історичний факультет). Матеріали стажування «Scientific and pedagogical internship «Best practices in teaching social sciences: innovative and traditional approaches» : Internship proceedings (December 19 – January 29, Riga, the Republic of Latvia). Riga, Latvia : «Baltija Publishing», 2023. PP. 9-12.*

110. Кузьмінець Н.П., Стадник О.О. *Проблема національного виміру українського поетичного кіно в радянські часи. Вісник історичного факультету: збірник наукових праць. Випуск 21 / Відповід. ред. Ю.А. Зінько. Вінниця: ТОВ «Друк», 2023. С. 33-37.*

111. Кузьмінець Н.П., Стадник О.О. *Голодомор-геноцид 1932-1933 рр. на Поділлі (на матеріалах спогадів очевидців с. Самгородок Козятинського району Вінницької області) // Матеріали регіонального науково-практичного семінару «Голодомор 1932-1933 років на Поділлі (до 90-річниці трагічних подій). С. 105-112.*

112. Кузьмінець Н.П., Стадник О.О. *Початок контролю радянської влади за формуванням політичної кон'юктурної літератури в Україні в першій*

половині 1920-х років // *The 5th International scientific and practical conference “Modern problems of science, education and society” (July 17-19, 2023) SPC “Sciconf.com.ua”, Kyiv, Ukraine. 2023. 881 p. P. 396-403.*

113. Кузьмінець Н.П., Стадник О.О. Трансформаційні процеси православних конфесій у місті Вінниці // *Матеріали XXXV Вінницької Всеукраїнської наукової історико-краєзнавчої конференції «Вінниччина: минуле та сьогодення. Краєзнавчі дослідження» (До 90-х роковин Голодомору 1932-1933 рр.) . С. 266-271.*

114. Кузьмінець Н.П., Стадник О.О. Матеріально-побутове становище і соціальний захист українців у період «відлиги» // *The 9th International scientific and practical conference “Modern problems of science, education and society” (November 6-8, 2023) SPC “Sci-conf.com.ua”, Kyiv, Ukraine. 2023. 1705 p. с. 1039-1046.*

115. Кузьмінець Н.П., Стадник О.О. Легалізація церков в період перебудови в Україні : історично-релігійний аспект. *Modern problems of science, education and society. Proceedings of the 11th International scientific and practical conference. Kyiv, Ukraine. 2024. Pp.1163-1170.*

116. Кузьмінець Н.П., Стадник О.О. Система охорони здоров'я в УСРР на етапі її становлення: законодавча база. Сучасний стан та пріоритети модернізації науки, освіти та технологій: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції (Біла Церква, 10 січня 2024 р.): у 3 ч. Біла Церква: ЦФЕНД, 2024. Ч. 3. 83 с. С. 46-49.

117. Кузьмінець Н.П., Стадник О.О. Суспільно-політичні настрої українського селянства у 1920-х роках. *European congress of scientific achievements. Proceeding of the 1st Internatainal scientific and practical conference. Barca Academy Publishing. Barcelona, Spain. 2024. Pp.311-317*

118. Кузьмінець Н.П., Стадник О.О. Історичний аналіз діяльності судової системи в період Директорії в контексті української революції (1917-1921 рр.). *Perspectives of contemporary science: theory and practice. Proceedings of*

the 3rd International scientific and practical conference. SPC "Sci-conf.com.ua". Lviv, Ukraine. 2024. Pp. 881-887.

119. Кузьмінець Н.П., Стадник О.О. Політичні переслідування українських кіномитців як складова державної політики в період наростання застійних явищ. *Перспективи розвитку науки, освіти, технологій та суспільства в контексті євроінтеграції: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції (Рівне, 2 травня 2024 р.). Рівне: ЦФЕНД, 2024. 106 с. С. 99-101.*

120. Кузьмінець Н.П., Стадник О.О. Український Вільний університет: відкриття, внутрішній устрій, проблеми функціонування (Віденський та Празький період). . *Вісник історичного факультету: збірник наукових праць. Випуск 22 / Відповід. ред. Ю.А. Зінько. Вінниця: ВДПУ, 2024. С. 20-24.*

121. Кузьмінець Н.П., Стадник О.О. Діяльність уряду Директорії // *Вінниччина: минуле та сьогодення. Краєзнавчі дослідження. Матеріали XXXVI Вінницької всеукраїнської наукової історико-краєзнавчої конференції. 8 листопада 2024. Вінниця: ТВОРИ, 2025. С 96-101.*

122. Кузьмінець Н.П., Стадник О.О. Роль вчителя у проведенні освітніх реформ у період хрущовської «відлиги» (друга половина 50-х – перша половина 60-х рр. XX ст.). *International scientific-practical conference "Science, education, technology and society: global trends and regional aspects": conference proceedings (Tampere, Finland, January 9, 2025). Tampere, Finland: Scholarly Publisher ICSSH, 2025. 87 pages. P.70-71. UDC 37:082.2(06)*

123. Кузьмінець Н.П., Стадник О.О. Науково-педагогічна та культурно-просвітницька діяльність Українського вільного університету у Празі. *Scientific achievements of contemporary society. Proceedings of the 6th International scientific and practical conference. Cognum Publishing House. London, United Kingdom. 2025. Pp. 520-527.*

124. Кузьмінець Н.П., Стадник О.О. Порівняльна характеристика умов праці й побуту сільського і міського населення Поділля у першій половині 1920-х рр. *Scientific research: modern challenges and future prospects. Proceedings of the*

6th International scientific and practical conference. MDPC Publishing. Munich, Germany. 2025. Pp. 468-475.

125. Кузьмінець Н.П., Стадник О.О.Радянські свята в Україні 1920-1930-ті рр.: трансформація традицій, формування нової обрядовості та механізми впровадження у життя суспільства. Вісник факультету історії і міжнародних відносин: збірник наукових праць. Випуск 23 / Відповід. ред. О.А. Мельничук. Вінниця.; ВДПУ, 2025. С. 25-31.

126. Кузьмінець Н.П., Стадник О.О.Актуальні проблеми і методологічні підходи до вивчення «Історії України» у закладах вищої освіти. Матеріали Proceeding of the scientific and pedagogical internship : Scientific and pedagogical internship. Riga, Baltija Publishing, 2025. P. 77-81.

127. Кузьмінець Н.П., Стадник О.О.Освіта в українському селі у повоєнний період. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Регіональні студії української історії».

128. Кузьмінець Н.П., Стадник О.О.Пропагандистсько-агітаційна діяльність радянської влади в Україні у 1920-х роках: методи та інструменти. Collection of Scientific Papers with the Proceedings of the 2nd International Scientific and Practical Conference «Achievements of Science and Applied Research» (May 19-21, 2025. Dublin, Ireland). European Open Science Space, 2025. 288 p. P. 69-73.

129. Кузьмінець Н.П., Стадник О.О.Соцреалізм у радянському кінематографі 1930-х років як інструмент ідеологічного контролю. Матеріали IX Міжнародної науково-практичної конференції «Global trends in science and education», 22-24 вересня, 2025, Київ. С. 464-470.Global trends in science and education. Proceedings of the 9th International scientific and practical conference. SPC "Sci-conf.com.ua". Kyiv, Ukraine. 2025. Pp. 464-470. 3

130. Кузьмінець Н.П., Стадник О.О. Подоляни, які змінили хід історії: Феодосій Добржанський. Матеріали XXXVII Вінницької всеукраїнської наукової історико-краєзнавчої конференції

Матеріали конференцій:

1. II Міжнародна наук.-практ. конференція «*Achievements and prospects of modern scientific research*». Буенос-Айрес, Аргентина, 11–13 січня 2021 р.
2. VI Міжнародна наук.-практ. конференція «*Fundamental and applied research in the modern world*». Бостон, США, 20–22 січня 2021 р.
3. V Міжнародна наук.-практ. конференція «*World science: problems, prospects and innovation*». Торонто, Канада, 27–29 січня 2021 р.
4. Всеукр. науково-краєзнавча к-ція, приурочена 370-й річниці героїчної оборони Вінниці на чолі з полковником Іваном Богуном. Вінниця, 4 березня 2021 р.
5. VI Всеукраїнський науково-теоретичний семінар з циклу «Повсякдення: візії та смисли» на тему «Хронологія радянського». ВДПУ, 15–16 квітня 2021.
6. Всеукр. наук.-практ. к-ція «Треті краєзнавчі читання імені Лавренція Похилевича». Біла Церква, 22 квітня 2021 р.
7. III Міжнародна наук.-практ. конференція «*RESULTS OF MODERN SCIENTIFIC RESEARCH AND DEVELOPMENT*». Мадрид, Іспанія, 29–31 травня 2021.
8. XXXII Всеукр. наук. істор.-краєзн. к-ція «Вінниччина в роки Другої світової війни». Вінниця, ВДПУ, 11 червня 2021 р.
9. Всеукраїнська наук.-практ. конференція «Головне свято держави: становлення, здобутки, виклики». Серпень 2021 р.
10. XXXIII Всеукр. наук. іст.-краєзн. к-ція «Вінниччина: минуле та сьогодення», до 30-ї річниці проголошення Акта незалежності України. Вінниця, 24.09.2021.
11. Міжнародна наукова к-ція «Бібліотека. Наука. Комунікація». НАН України, Київ, 5–7 жовтня 2021 р.

12. Міжфакультетський науково-практичний семінар «Козацьке слово не загине» (до 400-річчя Хотинської битви). ВДПУ, 12 жовтня 2021 р.
13. Всеукраїнська інтернет-конференція «Михайло Грушевський — вчений, громадський та державний діяч України». МДУ, 20 листопада 2021.
14. Всеукраїнська наук.-практ. конференція «Рейд у вічність» (до 100-річчя Другого зимового походу). 19 листопада 2021 р.
15. VI Міжнародна наук.-практ. конференція «Modern scientific research: achievements, innovations...». Берлін, Німеччина, 21–23 листопада 2021 р.
16. Міжрегіональна історико-краєзн. к-ція «Боротьба українського народу за ідентичність та державність». м. Бар, 3 грудня 2021 р.
17. Науково-практична конф-я «Літопис історії України: нові дослідження». м. Корсунь-Шевченківський, 9–10 грудня 2021 р.
21. VII Міжнародна наук.-практ. конференція «International scientific innovations in human life». Манчестер, Великобританія, 19–21 січня 2022 р.
22. VI Міжнародна наук.-практ. конференція «Innovations and prospects of world science». Ванкувер, Канада, 2 лютого 2022 р.
23. Всеукр. наук.-практ. к-ція з міжнар. участю, присвяч. 60-річчю проф. О. М. Федькова. м. Кам'янець-Подільський, 11 лютого 2022 р.
24. I Всеукраїнські прокопенківські читання: «Освіта збереже Україну». Харків, ХНПУ ім. Сковороди, 10 червня 2022 р.
25. III Міжнародна наук.-практ. конференція «Modern Research in world science». Львів, Україна, 12–14 червня 2022 р.
26. Круглий стіл «Історичні та правові аспекти українського державотворення через призму Конституції України». ВДПУ, 27 червня 2022.
27. XXVII Міжнародна наук.-практ. конференція «Multidisciplinary academic notes». Прага, Чехія, 12–15 липня 2022 р.
28. Всеукр. наук.-краєзн. к-ція до 80-річчя утворення УПА: «Україна — дорожка за життя». м. Вінниця, 14 вересня 2022.

29. *Історико-краєзнавча кон-я, приурочена 660-річчю м. Хмільника. м. Хмільник, 21 вересня 2022.*
30. *Міжнародна наукова інтернет конф. «Актуальні дослідження правової та історичної науки». м. Тернопіль, 21–22 вересня 2022.*
31. *Краєзнавча наукова конференція до 660-річниці Синьоводської битви. Жовтень 2022 р.*
32. *XXXIV Вінницька Всеукр. наук. істор.-краєзн. к-ція «Вінниччина: минуле та сьогодення». м. Вінниця, ВДПУ, 3 листопада 2022 р.*
33. *Всеукр. наукова конф-я «Соціально-економічний і політичний розвиток країн Східної Європи XVII–XXI ст.». м. Умань, 4 листопада 2022.*
34. *II Міжнародна наук.-практ. конференція «General regularities and models of science development». Загреб, Хорватія, 09–10 січня 2023 р.*
35. *Міжнародна наук.-практ. конференція «Наука, освіта, технології і суспільство: світові тенденції». м. Рівне, 11 січня 2023.*
36. *III Міжнародна наук.-практ. конференція «Theoretical and practical aspects of science». Прага, Чехія, 16–17 січня 2023 р.*
37. *III Міжнародна наук.-практ. конференція «Theoretical aspects of education development». Варшава, Польща, 24–27 січня 2023 р.*
38. *Міжнародна наук.-практ. конф-я «Трансформація російсько-української війни». Київ, 23 лютого 2023 р.*
39. *Проект «На перетині культур. Збереження національної ідентичності». м. Вінниця, 23 лютого 2023.*
40. *Регіональний науково-практичний семінар «Голодомор 1932–1933 рр. на Поділлі». м. Бар, 27 лютого 2023.*
41. *Круглий стіл «Роль Миколи Міхновського у формуванні української держави». м. Вінниця, 30 березня 2023.*
42. *Всеукр. студентська наук.-практ. к-ція «Видатні події української історії». м. Вінниця, ВДПУ, 13 квітня 2023 р.*
43. *III Всеукраїнський науково-методичний семінар щодо методики використання історичних джерел. м. Житомир, квітень 2023.*

44. XII Міжнародний симпозіум із аграрної історії. м. Черкаси, 19–20 квітня 2023.
45. Всеукр. науково-практ. к-ція «Четверті краєзнавчі читання імені Лавренція Похилевича». м. Біла Церква, 28 квітня 2023 р.
46. III Всеукр. науково-практ. к-ція «Суспільні трансформації на Поділлі наприкінці XVIII — на поч. XX ст.». м. Кам'янець-Подільський, 18 травня 2023 р.
47. Круглий стіл «Симон Петлюра — державний, політичний, військовий діяч». м. Вінниця, ВДПУ, 25 травня 2023.
48. VII Всеукраїнський науково-теорет. семінар «Повсякдення: візії та смисли» — «Травма радянського». Вінниця, 14–15 червня 2023 р.
49. Всеукр. онлайн к-ція «Впровадження сучасних педагогічних технологій у освітній процес». м. Київ, 10–11 червня 2023.
50. V міжнародна наук.-практ. конференція «Modern problems of science, education and society». Київ, 17–19 липня 2023 р.
51. XVII Подільська наукова історико-краєзнавча конф-я. м. Хмельницький, 22 вересня 2023.
52. Сьома Могилів-Подільська наукова істор.-краєзн. к-ція. м. Могилів-Подільський, 6–7 жовтня 2023 р.
53. Всеукр. онлайн-конф-я «Павло Скоропадський і Гетьманська держава...». Кам'янець-Подільський, 19 жовтня 2023 р.
54. XXXV Вінницька Всеукр. наукова істор.-краєзн. к-ція. м. Вінниця, ВДПУ, 10 листопада 2023 р.
55. IX Міжнародна наук.-практ. конференція «Modern problems of science, education and society». Київ, 6–8 листопада 2023 р.
56. Всеукр. науково-практ. к-ція «Україна у світовому і історичному просторі». м. Маріуполь — Київ, МДУ, 15 листопада 2023 р.
57. XXII Всеукр. наук.-практ. к-ція «Збереження національної ідеї та духовної самобутності...». м. Хмельницький, 23 листопада 2023 р.

58. *Всеукр. наукова к-ція «Борисенківські читання» (I). м. Київ, 27 листопада 2023.*
59. *Круглий стіл «Новітній досвід державотворення в Україні» на вшанування П. П. Панченка. Київ, 28 листопада 2023 р.*
60. *Всеукраїнська наук.-практ. конф. «Сучасні підходи та перспективи професійного розвитку фахівців». Вінниця, 23–24 листопада 2023 р.*
61. *XI Міжнародна наук.-практ. конференція «Modern problems of science, education and society». Київ, 8–10 січня 2024 р.*
62. *Міжнародна наук.-практ. конференція «Сучасний стан та пріоритети модернізації науки». Біла Церква, 10 січня 2024 р.*
63. *I Міжнародна наук.-практ. конференція «European congress of scientific achievements». Барселона, Іспанія, 29–31 січня 2024 р.*
64. *Всеукр. наук.-практ. к-ція «Черкащина: роль в українському державотворенні». Черкаси, 15–16 лютого 2024.*
65. *Всеукр. онлайн конф-я «Лідерство і обдарованість». Київ, 14–19 лютого 2024.*
66. *Науково-практична конференція до 10-ї річниці російсько-української війни. 22 лютого 2024 р.*
67. *Всеукраїнський онлайн форум «Педагог ХХІ століття: стратегії та технології». Київ, 03–04 квітня 2024.*
68. *Всеукр. студентська наук.-практ. к-ція «Регіональні студії української історії». Вінниця, ВДПУ, 11 квітня 2024.*
69. *IV Всеукр. наук.-практ. к-ція «Суспільні трансформації на Поділлі наприкінці ХVІІІ — на поч. ХХ ст.». м. Кам'янець-Подільський, 18 квітня 2024.*
70. *VІІІ Всеукраїнський науково-теорет. семінар «Повсякдення: візії та смисли» — «Культурна спадщина українців». Вінниця, 18–19 квітня 2024.*
71. *Міжнародна наук.-практ. к-ція «Сучасна освіта та наука в глобальному і національному вимірах». Вінниця, 24 квітня 2024 р.*
72. *Всеукр. наукова конф-я «Красзнавчі та історико-біографічні студії в сучасній Україні». Умань, 25 квітня 2024 р.*

73. III Міжнародна наук.-практ. конференція «*Perspectives of contemporary science: theory and practice*». Львів, 28–30 квітня 2024 р.
74. Міжнародна наук.-практ. конференція «Перспективи розвитку науки... в контексті євроінтеграції». м. Рівне, 2 травня 2024 р.
75. II Міжнародна наук.-практ. к-ція «Перспективи популяризації історичної спадщини та культурного туризму». Львів, травень 2024.
76. Семінар «День пам'яті та перемоги». Вінниця, ВДПУ, 8 травня 2024.
77. Круглий стіл «Мова. Історія. Культура». м. Дніпро, 23 травня 2024.
78. Всеукр. наук.-практ. к-ція «Олена Пчілка: барви особистості...». м. Звягель, 30 травня 2024 р.
79. V Міжнародна наук.-практ. к-ція «Сучасні тенденції міжнародних відносин». м. Київ, 20 червня 2024.
80. XXXV Міжнародна наук.-практ. конференція «*Modern scientific research is the engine of technical progress*». Карлові Вари, 21–23 серпня 2024 р.
81. Міжнар. наук. к-ція «Волинь на перехресті воєн (1914–2024)». м. Луцьк, 10–11 жовтня 2024.
82. VII Всеукраїнська наук.-практ. к-ція «Культурно-історична спадщина України». м. Черкаси, 31 жовтня — 01 листопада 2024.
83. II Всеукраїнська онлайн к-ція молодих вчених «Актуальні проблеми всесвітньої історії». м. Житомир, 5 листопада 2024.
84. XXXVI Вінницька Всеукр. наукова історико-краєзн. к-ція «Вінниччина: минуле та сьогодення». Вінниця, 8 листопада 2024.
85. II Всеукр. наук. к-ція «Борисенківські читання». м. Київ, 22 листопада 2024.
86. Всеукр. наукова к-ція «Історія та історик: між наукою та політикою». м. Ніжин, 22 листопада 2024.
87. Круглий стіл «Голодомор-геноцид 1932–1933 рр. в Україні». м. Черкаси, листопад 2024.

88. Міжнародна наук.-практ. конференція «Наука, освіта, технології та суспільство». м. Тампере, Фінляндія, 9 січня 2025 р.
89. VI Міжнародна наук.-практ. конференція «Scientific achievements of contemporary society». Лондон, 10–12 січня 2025 р.
90. VI Міжнародна наук.-практ. конференція «Scientific research: modern challenges». Мюнхен, 20–22 січня 2025 р.
91. Круглий стіл до Дня Соборності України. м. Вінниця, 22 січня 2025.
92. Всеукр. науково-практ. семінар: «Формування української ідентичності в процесі збройного протистояння». м. Бар, 28 лютого 2025.
93. III Міжнародний онлайн форум «Педагог XXI століття: вплив історичної та громадянської освіти...». м. Київ, 2 квітня 2025.
94. Всеукр. наук.-практ. к-ція молодих вчених «Регіональні студії української історії». Вінниця, 10 квітня 2025.
95. Міжнародна наук.-практ. конф-я «Україна і світ: теоретичні та практичні аспекти міжнародних відносин». м. Київ, 17–18 квітня 2025.
96. IX Всеукраїнський науково-практичний семінар «Повсякдення: візії та смисли» — «Радянська ідентичність». Вінниця, 17–18 квітня 2025.
97. II Міжнародна наук. к-ція «Польща та Україна в геополітичній перспективі». м. Варшава, 28–29 квітня 2025.
98. Всеукр. наук.-практ. к-ція «Україна у світовому історичному просторі». м. Київ, 02 травня 2025.
99. Всеукр. наукова к-ція «Соціально-економічний і політичний розвиток країн Східної Європи». м. Умань, 8 травня 2025.
100. Міжнародний круглий стіл «Українсько-балтійські відносини: минуле та сьогодення». Вінниця, 16 травня 2025.
101. Всеукраїнська наук.-практ. краєзнавча к-ція: «Історико-культурна спадщина України». м. Звягель, 16 травня 2025.
102. I Всеукраїнська науково-краєзнавча к-ція: «Мурафа — колыска українського козацтва». с. Клекотина, 8 липня 2025.

103. Всеукр. науково-краєзнавча к-ція «Раннє українське козацтво на теренах Бершадщини». м. Бершадь, 6 вересня 2025.
104. V Всеукраїнська наук.-практ. онлайн к-ція: «Інноваційні практики наукової освіти». м. Київ, 10–15 вересня 2025.
105. Всеукр. науково-практична к-ція «Хмельниччина у часових пластах минушини». м. Хмельницький, 19 вересня 2025.
106. Міжнародна наук.-практ. конференція «Global trends in science and education». Київ, 22–24 вересня 2025 р.
107. Міжнародна наук.-практ. конференція «Modern Problems of Science and Technology». Таллінн, 22–24 вересня 2025 р.
108. VI Міжнародна наук.-практ. к-ція «Обдаровані діти — скарб нації». м. Київ, 22–28 жовтня 2025 р.
109. XXXVII Вінницька всеукр. наукова історико-краєзнавча к-ція. м. Вінниця, 7 листопада 2025.
110. Круглий стіл «Вінниччина в роки нацистської окупації». Вінниця, 13 листопада 2025.
111. Всеукраїнський круглий стіл «Аграрна історія України: інституційні та методологічні трансформації». Черкаси, 19 листопада 2025.
112. III Всеукр. наукова к-ція «Борисенківські читання». м. Київ, 21 листопада 2025.

За останні п'ять років викладачами кафедри загалом опубліковано 9 наукових і навчально-методичних праць:

Методичні посібники:

1. Кузьмінець Н.П., Стадник О.О. Політичний розвиток України в умовах незалежності: навчальний посібник для магістрів та аспірантів вищих навчальних закладів. Затверджено на засіданні вченої ради факультету історії, права, публічного управління, протокол №7 від 15 квітня 2021 р. 2021, Вінниця, ТОВ «Фірма «Планер» 8,5 д.а.
2. Стадник О. О., Національно-визвольна війна українського народу середини XVII ст. Навчально-методичні матеріали для студентів 4-го курсу

та магістрантів ФІППУ. Вчена рада ФІППУ, протокол № 5 від 10 лютого 2021 р. Вінниця, 2021 – 6 у.д.а.

3. Стадник О. О. Революційні зміни в Європі. Проголошення незалежності України. Навчально-методичний посібник для студентів 4-го курсу та магістрантів ФІППУ. Вчена рада ФІППУ, протокол №7 від 10 лютого 2021 р. Вінниця, 2021 – 2 у.д.а.

4. Стадник О. О. Творення нової України. Навчально-методичний посібник для студентів 4-го курсу та магістрантів ФІППУ. Вчена рада історичного факультету ВДПУ, протокол № 5 від 8 грудня 2021 р. Вінниця, 2021 – 3 у.д.а.

5. Кузьмінець Н.П. Історичний і культурний розвиток українських земель у ХІХ ст.: Навчально-методичний посібник для студентів неісторичних спеціальностей вищих навчальних закладів. Вінниця: ВДПУ. 2021.
Затверджено на засіданні вченої ради історичного факультету, протокол № 5 від 8 грудня 2021 р. 2021, Вінниця, 6.5 д.а.

6. Кузьмінець Н. П., к.і.н., доц.Стадник О. О., к.і.н., доц. Економічний розвиток України в умовах незалежності. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Вчена рада ВДПУ, протокол №7 від 3 березня 2023 р. Вінниця, «Кловер», 2023. 173 с.

7. Кузьмінець Н.П., Стадник О.О., Степанчук Ю.С. Хронологічний довідник з історії та культури України: від найдавніших часів до сьогодення (для студентів закладів вищої освіти). Вчена рада історичного факультету ВДПУ, протокол № 4 від 14 грудня 2023 р. Вінниця: ТОВ «Меркьюрі Поділля», 2023. 244 с. 7,67 д.а.ISBN 978-617-7230-18-15

8. Кузьмінець Н.П., Стадник О.О., Глосарій термінів з історії та культури України (для студентів закладів вищої освіти). Вчена рада факультету історії і міжнародних відносин. Протокол №2 від 9 жовтня 2024р. Вінницький державний пед. Ун-т імені М. Коцюбинського. Вінниця, ТОВ «Фірма «Планер», 2024. 7,1 д.а.

9. *Погуляєв О.І. Історія України стислий виклад : посібник для підготовки до іспиту іноземців, осіб без громадянства, які мають намір бути прийнятими до громадянства України.*

За цими цифрами стоять конкретні викладачі, докторанти і аспіранти кафедри історії України

Інші публічні і масові заходи:

Керівник теми, професор, доктор історичних наук Іван Миронович Романюк також виступав офіційним опонентом при захисті докторських дисертацій Н.Кіндрачук у 2021 р., О.Левенця у 2022 р, кандидатських дисертацій Л.Кривої у 2023 р., В.Поповича у 2024 р.

Іван Миронович виступив рецензентом дисертації доктора філософії Г.С.Матушок у 2024 р., а також був Головою разової спеціалізованої Вченої ради при захисті дисертації Д.В.Ленчука у квітні 2025 року.

За звітний період проф.Романюк І.М. підписав відгуки на автореферати докторських дисертацій Р.Сіромської, О.Лаврут, Н.Романцової, канд.дисертації В.Ющука.

Керівник теми є головою Всеукраїнського журі 4 (підсумкового) етапу Всеукраїнського конкурсу учнівської творчості у номінації «Історія України і державотворення», він є членом Всеукраїнського і обласного журі Всеукраїнської олімпіади з історії.

ВИСНОВКИ

Результати досліджень науково-дослідної теми кафедри історії України цілком відповідають сучасному стану розвитку історичної науки й глокалізаційним тенденціям у вітчизняній та світовій гуманітаристиці.

У процесі реалізації дослідження було досягнуто виконання поставленої мети: формування у студентів та зацікавлених осіб уявлень про регіональну специфіку протікання історичних процесів на теренах Східного Поділля. Акцентування дослідження на олюдненні історичних подій місцевими постатями допомогло увиразнити подільський слід в боротьбі за незалежність України, географічно означити роль та місце окремих населених пунктів і районів сучасної Вінницької області в політичній та військовій боротьбі.

Викладачі-виконавці зуміли сформуванати у студентів вміння використовувати різні форми науково-дослідної роботи в регіональних дослідженнях, у співпраці з освітніми та культурно-просвітницькими закладами, громадськими організаціями, а також у розробці навчально-методичних матеріалів, виступах на конференціях і семінарах, підготовці публікацій для наукових збірників, профільних сайтів і блогів.

Результати дослідження були впроваджені в навчальний процес факультету історії і міжнародних відносин у вигляді навчально-методичних посібників, методичних розробок, навчальних програм тощо. Узагальненим практичним результатом науково-дослідної роботи кафедри історії України у межах теми стало оновлення навчально-методичних матеріалів до теоретичних і практичних курсів, що забезпечуються викладачами кафедри, підготовка методичних посібників і розробок, тестованих завдань для студентів денного і заочного відділень, написання дипломних робіт СВО «бакалавр». «магістр». Основні положення проведеного дослідження були апробовані на науково-практичних конференціях і семінарах різного рівня упродовж 2021-2025 рр., опубліковані у фахових виданнях.

Результати, висновки і узагальнення дослідження сприятимуть поглибленому розумінню державотворчих процесів на українських землях, ролі та місця Східного Поділля в історії України від давнини до сьогодення.

Завідувач кафедри

історії України

проф. Романюк І.М.